

D. AUGUSTINI THONERI, COLLEGII
MEDICI REIP. ULMENSIS DIRECTORIS
ac Senioris, & Gymnasii Scholarchæ

CONSULTATIONES
MEDICINALES.
LIBER QUINTUS.

CONSULTAT. I.

Concernit Illustriss. ac Celsiss. Principem ac Dominum, Dn. Friedericum Ernestum, Marchionem Badensem variis Symptomatis obnoxium, de stillatione a capite in articulos, pedum tumore adematoso.

Illustriss. ac Celsiss. clarissimissimeque Dn. Dn. Princeps, T. C. tam vario ac multiplici symptomatum genere constricta tenetur, ut à quo exordium sumendum, quæ tot malorum scaturigò statuenda, hand facili negotio declarari posse videatur. Veruntamen ut affectuum, quibus T. C. infestatur, causas investigare liceat, summam præcipua ob oculos ponam symptomata, quæ mihi viam, ad ipsum tot pathematum fontem, perveniendi monstrare, & quasi manu deducere valeant.

In chartâ consignatâ & mihi per

T. C. Secretarium ad dijudicandum oblata; refertur T. C. laborare dolore capitis per certa intervalla fluctante: destillatione magnâ copîa & impetu quodam in omnes articulos pedum imprimis irruente frigida materiâ constante: convulsione rariùs molestante: ulceribus pedes defædari, seroso, salso & acrichore manantibus inflammationem ac dolorem concitantibus. Hisce copulari ventriculum nauseabundum, cruditatibus obnoxium, exinhalitus graveolentes, jejuno imprimis stomacho provenire. Hæc existit *evidens* symptomatum T. C. molestiam exhibentium. Quia verò ob-

Ff 3

liquum

liquum deprehendi ac cognosci non potest, nisi per rectum idcirco ipsa necessitas efflagitat, ut naturalem T. C. corporis constitutionem & temperaturam partium principalium omnium cognitam habeam ac exploratam, siquidem tot malorum fontem, eorumque causas indagare & curandi methodum demonstrare debeam. Etenim omnis Medici intentio ad eum scopum debet esse directa, ut membra principalia ad *invegiat* ac naturalem temperiem revocentur, quod fieri nulla ratione potest, nisi compertum sit, quantum viscera interna, à medio tramite recesserint. Obtingit T. C. complexio sanguineo phlegmatica, cum à primâ statim pueritiâ pedes ædematosi apparuerint, cerebrum frigidâ affectum *du* & catharris obnoxium materiâ frigidâ constantibus: eor calidius prodit animi excandescencia ex leviori irritamento: Epar calidius innotescit, ex salis deultis humoribus ulcera concitantibus: ventriculum justo frigidiorum arguit, diminuta assumptorum concetio & cruditates. Cum igitur ad legitimam curationem cognitio causarum morbificarum, multum momenti conferat, eas investigare expedit. Tres sunt in corpore humano partes Principes à Medicis dictæ, (quod velut Principes in corpore dominantur, cæterisque membris, *omnem* *frigidi* vim ac facultatem

communicent ac subministrent,) nempe cerebrum, cor & Epar, quibus etiam ventriculus subserviens adjungendus, quæ si sint temperata, vel à mediocritate parum recedant, omnes actiones animales, vitales & naturales, probè ac inculpatè perficiuntur, homo sanus degit, omniaque munia à Natura commissa ac concedita, dextrè administrare valet. Sin verò illæ partes ab *invegiat* ad ullam insigniorem deflexerint intemperiem, ac desciverint (omne namque Regnum in se divisum desolat) omnis generis morbos producere solent. Hæc cum ita sese habeant, nunc erit dispiciendum, quænam partes in T. C. corpore sint læsæ, ut tam varia ac sæva pullularint symptomata. Sum in eâ sententiâ tria esse membra, quæ tam multiplices concitare solent affectus, cerebrum (quod præcipuorum Lerna malorum) Ventriculum & Epar, Cum T. C. propter singularem prudentiam celebretur, quæ in frigido cerebro vix residere posse viderur, cum qui frigida dotati cerebri intemperie, hebetioris ingenii, sègnes, somnolenti, stupidi, ad laudabiles res peragendas, inepti: at cum materiâ è capite dimanans ac depluens, actu frigida percipiatur, haud hæritandum, cerebrum frigidum, non quidem à Naturâ, obtingisse: sed progressu temporis, propter inordinatam victus rationem, meracioris vi-

ni in

in in copiâ hauſti, in primis autem ex
 aſſumpſione pilularum Mercuria-
 lium & unguentis itidem ex hydrar-
 gyro concinnatis, ad depellendam
 podagram, à quodam Alchymiſtâ
 adminiſtratis, tale evaſiſſe. Prout
 etiam Joh. Fernelius, trium Regum
 Francorum Archiater, refert multos
 argento vivo inunctos cerebro ejus
 vi narcoticâ refrigerato, in immedi-
 cabiles poſt deſtillationes, inciſiſſe.
 Cerebrum igitur frigidius, cum ali-
 mentum à Natura ſibi demanda-
 tum, aſſimilare nequeat, exin ma-
 gnus emergit excrementitiorum hu-
 morum proventus, qui cum ſint ad
 nutritionem inepti, tum quantitate,
 tum qualitate irritant facultatem ex-
 pultricem, ad id quod moleſtiam ex-
 hibet abigendum, quæ noxiam ma-
 teriam eò uſque perſequitur, dum
 ad partes ignobiliores fuerint ab-
 jectæ. Membra namque principalia
 ſi validiora, vitioſos humores ad ex-
 timas partes deponunt, haud ſecus,
 ac in Republicâ, quicquid delirant
 Reges, plectuntur Achivi: ita in po-
 litia humanâ, ſi cerebrum, Venti-
 culus & Epar diſſideant, ſua craſi
 non reſpondeant, ac conveniant,
 quicquid mali collectum, in extre-
 mas partes ſolent exonerare. Exin
 cum T. C. ab Illuſtris. Dn. Paren-
 tibus imbecilliores pedes, hæredita-
 riò ſortita ſit, & articulos debiliores
 & laxos, ut excrementa aliunde af-
 fluentia ac tranſmiſſa, ſpongiarum

inſtar, facilè imbibant ac ſuſpiciant,
 nihil miri, ſi T. C. arthriticis dolori-
 bus & pedum tumore œdematoſo
 moleſtetur, cum alias iſtæ partes
 tum ſuapte Naturâ frigidiores, quia
 exanguis, tum quod à foco caloris,
 corde ſcilicet, procul diſtent, hinc
 ex defectu caloris, materiam impa-
 ctam ægrè poſſunt reſolvere. Cum
 venter etiam juſto ſit frigidior,
 ut ingeſta alimenta probè conco-
 quere nequeat, exin multæ reſultent
 cruditates, (quæ ſeminarium & Ma-
 ter oranium morborum) quæ ad os
 illius delatæ, naſeam concitant: à
 calore non naturali tentatæ, dum
 corrumpuntur, oris halitum puti-
 dum reddunt: quin exin exſpirantes
 vapores, ad cerebri meninges per-
 tingentes, capitis dolorem concit-
 ant. Suâ autem malignitate & qua-
 litate vitriolatâ, nervoſas ac ſenſiles
 partes ferientes, & facultatem ex-
 pultricem extimulantes ad rem ini-
 micam abigendam, convulſionem
 epilepticam proritant. Ex chylo in
 ventriculo haud benè elaborato, at
 crudo relicto, per venas meſeraicas
 ad Epar attracto, non poteſt ſanguis
 laudabilis progenerari, cum à priva-
 tione ad habitum non detur regres-
 ſus, nec vitia prioris concoctionis à
 poſteriori emendari queant, proin
 Epar calidius à Natura, magis pro-
 pter obſtructiones à crudiore chylo
 concitatas, efferveſcens, aduſtos ac
 ſalſos procreat humores, qui ob re-
 ſtitu-

Etitudinem ad pedes defluentes, suâ acrimoniâ rodendo exulcerant.

Hiscæ prælibatis, nunc dispiciendum, utrum spes concipienda, de recuperandâ valetudine. Cum magna sit symptomatum colluvies multorum annorum spacio perdurans, ut profundas radices egisse, proin haud facili manu, extirpari posse, videatur: attamen non est desperandum, quin si & accommodata adhibeantur remedia, & exacta victus ratio observetur, pleraque symptomata si non penitus averruncari, saltem mitigari & retardari queant.

Dehinc me convertio ad ipsam curandi Methodum. Siquidem T. C. in integrum restitui desideret, necessum erit, ut cuique visceri, sua naturalis temperatura restituatur, cerebrum & ventriculus calefacienda & exiccanda, Epar contemperandum: quæ commodè fieri non possunt, nisi prius excrementitii humores pituitosi & serosi cum bile mixti expurgentur, nec hi cum sint crassi & lenti, trahenti Pharmaco cedent, nisi crassities incidatur, lentior abstergatur, obstructions referentur, & ita ante purgationem, juxta aphor. Hippocr. corpora fluida facere oportet. Testatur namque experientia, corpora sic preparata à leviori purgatiunculâ plus evacuari, idque citra molestiam, quam à multo vehementiori solvantur cruda.

Ergò primò alvus erit lenienda,

post humores vitiosi preparandi & educendi, tandem viscera interna pravos humores generantia, corrigenda. Ut autem accedam ad ipsa auxiliorum genera, ea triplicia à Medicis proponuntur dietetica, chirurgica & pharmaceutica.

Quoad victus rationem sex res non naturales dictæ erunt observanda. Aër sit calidior ad siccum vergens. Suffitus parandus ex styra-ce calam. suc. al. thure, mast. lig. alo. Potus sit vinum Neccar. vel Rhen. vel medicatum ex beton. absinth. rom. Iva arthet. chinâ & lign. sanct. Cibi eligendi facili concoctionis & boni succi, nec unâ vice plura ferula ingerenda, aliâs juxta aphor. Hippocr. Impura corpora, quo plus nutrities, eo magis lædes. Quemadmodum enim parum fermenti totam massam corrumpit: ita, vitiosi humores, in T. C. internis visceribus hærentes, etiam probum alimentum depravant. Somnus ne modum excedat. Alvus quotidie sua excrementa deponat, si sponte sum officium non faciat, sollicitanda erit remediis, vel clymate emolliente ex brodio Gallinæ, cum vitell. ov. ol. amygdul. & sac. rub: addito cremore tartari, vel pruna, aut zibeb. laxat, cum fol. len. & syr. ros. sol. præp. vel pult. passul. vel prunorum cum Mannâ.

Quotidie T. C. matutino imprimis tempore se exerceat, ut calor naturalis excitatus, referatis poris seu meati-

meatibus cutis, fumida & serosa excrementa rejiciat. Venus raro excrecenda, quia una cum feminis excretionibus & calor naturalis cum spiritibus vitalibus exhalat, humidum radiale consumitur, vires prosterminantur: exin Avicenna, Medicus Arabs, literis mandare non dubitavit: unica feminis ejaculatione vires magis resolvi quam si quadragies tantundem sanguinis emitteretur. Animi pathemata graviora à T.C. exulent, ab irâ, tristitia & curis superfluis sibi temperat: ab illâ, cum sit effervescentia ac ebullitio sanguinis circa cor, totum corpus succenditur, exin humores delitescentes liquefiunt, & fluxiles redditi ad varias partes ruunt ac delabuntur: ab his humidum cordis substantificum exiccatur, hinc totius tabes consequitur.

Quoad Chirurgica, probo fontanelam in brachio sinistro & crure dextro, ad humores serosos avertendos.

Quoad Pharmaceutica. Primò alvus erit lenienda cum mell. ros. fol. & Mann. calabr. diss. in dec. coimm. lenit, cum fol. sen.

Post humores preparandi & obstructions aperiendae cum cristal. Tart. vitr. magist. corall. & marg. sal. abs. cum juic. pulli. Postmodum humores vitiosi eliminandi cum infus. fol. sen. agar. rec. tro. & Rhab. in aq. beton. ad. aliquot gutt. sp. vitr. recat. In col. dil. mel. ros. iol. &

Mann. Si magis attrideret forma pilularis, probarem Extr. pil. coch. aur. sin. quibus & Panchymag. Crollii.

Corpore mundificato, cerebrum à pituitosis humoribus depurandum, attracto pul. Nicoti. cum fl. lil. conval. & major. præp. ad. nonnihil moschi.

Ad cerebrum corroborandum confect. ex sp. diambri, diamof. dul. diaplir. cum mos. suc. al. & conf. alker. Ceratum capitale præcellens, super sutura coron. gest. ex ladano, styr. calam. mast. & ambrâ ori. cum resinâ in vino diss. f. cer. ext. aluta. Ventriculo etiam cõsulendum. Probarem pul. pepticum, à cibo sumendum ex cort. præp. cum sp. aromat. ros. diaxyl. mag. coral. & marg. cum s. q. sac. f. Trag. Cer. stom. ex Gumm. Ladani & Tacam.

Ad cuncta symptomata propulsanda, decoctum ligni sancti ad china primatum habere videtur, si primas, secundas & tertias qualitates respiciamus quia cum calidum & siccum, intemperiem cerebri & ventriculi frigidior emendabit, cura acre, amarum, humores incidet, attenuabit, aperiet, eosque visua hydroticâ & diaphoreticâ per sudores & habitum corporis ejiciet: & cum levem habeat adstrictionem, omnia membra confortando, robor ac vires restituere, vel illius loco posset preparari destillatum ex ligno sancto, China, sarl. parill. herbis capitalibus & antipodagricis,

Gg

Hac

Hæc Illustris. ac Celsis. & clementis. Dn. Princeps, T. C. obsecundans petitioni, eò prolixius proposui, cum mihi haud ignotum, T. C. rerum medicarum haud vulgarem habere cognitionem atq; scientiam, de iisdem cum Medicis con-

ferre animo libenti, & haud leve exin capere oblectamentum. Faxit Deus Opt. Max. ut T. C. ex proposito, aliquid opis ac levaminis, percipere valeat, id demissum ac præcandidum meum est votum.

CONSULTAT. II.

Attingit Illust. Dn. Dn. Christophorum Trucksesium, L. B. qui ex amissâ memoriâ, ut sui nominis oblitus, aliquot septimanarum spacio post secuta paralyss, cui successit apoplexia, qua illustris ager sublatus.

Illustris ac Generosus Dn. Christophorus Trucksesius, L. B. jur Scheer/ jam sexagenarius à Naturâ doratus sat procerâ, eleganti, Heroicâ & benè proportionatâ staturâ corpore *irragno* & membris robustis, in facie color vividus ad rubedinem moderatam inclinans, conspicuus, exin apparet, quod à prædominio sanguineæ complexionis, à subdominio melancholicæ, ob præstantiam intellectus: Epar ad calidam vergit intemperiem: cor obtigit calidius, cum ad iracundiam propensus, pulsus validus, in ventriculo nullus deprehenditur defectus, tam in appetendo, quam concoquendo cibo, exin conjiciendum, quod rectè temperatus: cerebrum obvenit calidius in activis, ex accidenti autem humidû, à vaporib⁹ ex subjectis par-

tibus, inprimis ex calidioris Epatis constitutione, expirantibus, ibidem coagulatis ac condensatis. Cum igitur Ill. Dn. à Natura sat temperatam complexionem accepit, à juventute (etsi antehac in cibo & potu sat largos excessus commiserit) sat commodâ usus valetudine, nullis peculiaribus morbis obnoxius ac subiectus, nî quod paucis ab hinc annis, interdum à podagrâ & catarrhis molestatus. Ante biennium etiam serpigo in brachio dextro effloruit, jam autem evanuit, quories cutè denuò exedit, (quasi Natura exin velut fontanella mundificanda) melior successit fanitas: quin & intra biennium podagra non reversa, & à destillationibus immunis. Cum ante mensè, à vehementi catarrho noctu inprimis depluente, molestatus, memoria admodum est violata, cui occasionem

sionem haud leuam subministravit, tristis & inopinatus casus, dum Generosa Coniux, paucorum dierum intervallo, relicto terreno hoc domicilio, demigravit ad superos, exin per lamentationes & animi marores, non solum cerebrum, sed & totum corpus ita debilitatum, ut ex *utroque* ad maciem redactus, exin verum illud Salomonis compertum, quod spiritus tristis exiccet ossa, ne dum carnosa. Siquidem per angores, calor & spiritus vitales à circumferentiâ ad centrum cordis revocati, ipsius humidum radicale depascunt & absumunt, haud secus, ac igniculus ceram, aut sebum in candelâ liquefacit ac resolvit, hinc totum etiam corpus contabescit. Exin refertur de Marchione Casimiro **Bran-**
denburg. ob præcedentes animi maiores vitâ functo, cum post obitum ejus cadaver ad condituram, apertum, cor repertum ad eò exiccatum, ut inftar pyri tosti contractum. Quia verò non tantum ex tristitiâ, sed & ob ardua negocia, dum penè die noctuque per aliquot annos scribendo & meditando occupatus, cerebrum valde sit debilitatum, (etenim cum spiritus animales, functionum principum authores, ita & memoriae inservientes, generentur ex spiritibus vitalibus, his propter graviora animi pathemata lætis, noxa per sympathiam etiam spiritibus animalibus communicatur, & conse-

quenter memoria in posticâ cerebri parte residens, non parum violatur,) sed & cum podagra & catarrhi diu absentes, & serpigo retrocesserit, per quæ loca Natura, dum adhuc robustior in expellendo, omnis generis superfluitates à partibus principalioribus & internis visceribus velut centro ad circumferentiam & exterius propulsavit, ideoque ab aliis morbis præservatus. Exin haud mirandum, si materia pituitosa regurgitans ac restagnans, partim per ploratus & lachrymas, calore non naturali concitato liquefacta ac fluxilis reddita, partim fervore capitis ceu per cucurbitulam attracta, in cerebri sinus fuerit delata, in anteriores quidem devoluta, catarrhum invexerit, in posteriores autem præcipitata & ibidem subsistens Memoria vi suâ narcoticâ spiritus animales torpidos efficiens, imbecilliores reddiderit, prout in occipitio adhuc haud leve gravamen percipit, id luculentum præbet testimonium, materiam crassam ponderis sensum invehentem eò loci delitescere. Si loquendum, non si occurrunt nomina locorum & personarum, cum literæ ad subscribendum oblata nomen suum, salvâ adhuc manu, subscribere non potuit, exin conjectura, ipsum cum Messalâ Corvino Romano, sui nominis oblitum. Cum antè tres septimanas catarrho correptus, materiam phlegmaticam copiosam

piofam excernens, alterius Medici operâ usus, sed sine fructu, cum corpus prius evacuatum, ego adveniens eâ vespertinâ consului abluitionem pedum antè somnum usurpandam, ex dec. chamo. major, orig. Salviæ & Ros. quietior nox secuta, catarrhi ininûs molesti. Cum vena mediana aperta, sanguis effluens deprehensus in superficie crasso ac mucilaginoso phlegmate obductus, exin de catarrho nulla amplius querela, sed memoria imbecillior perseverat. Opera danda, quò humores pituitosi in cerebro subsistentes, subtrahantur, exhibendo pilulas præp. ex Extr. pil. coch. aur. sine quibus Extr. Panchymag. Crollii. Post ad specialiora cerebri emundatoria descendendum. Masticatoriam ex agar. mast. R. pyr. Nuc. mus. cub. Gargarif. ex dec. hyss. sem. carth. agar. cum oxymel. Tandem placerent pilulæ, ad mucilaginosam materiam è cerebro per *iniquos* detrahendam, ex bals. alo. myrrh. Gum. ammon. cum ac. scil. dis. sal. abs. mag. perl. concinnatæ.

Hiscæ præmissis, spes concipienda, confortantia cerebrum majori cum successu adhibenda, remoto prius obstaculo phlegmatico.

A vini potu aliquandiu abstinendum, decoctum lign. sassafras probandum.

Si autem optatus effectus à medicamentis expectandus, animi mœrores & melancholicæ imaginationes seponendæ, aliàs verendum (utinam falsus sim vates) nè Apoplexia, vel lethargus subsequatur. Proin Illustr. Dn. æger, pro summâ suâ prudentiâ, acceptâ Christianâ, Philosophicâ & Heroicâ fortitudine, suis affectibus debet dominari, eosque ita regere, ut subsint Rationis Imperio. Si Gratosus Dn. huic admonitioni obsecundaverit, indubium, quin Entis & Mentis (cum inter duas istas partes magna intercedat Sympathia, si una vim patiat, & altera coafficiatur) melior constitutio speranda. Cum Gratosus Dominus à me efflagitavit, ut affectum suum refractarium circumstantialiter literis consignatum communicarem, cuidam Medico pro Consilio transmittendum, par ac æquum duxi, præstare obsequium. Faxint superi, ut juxta spem conceptam talia proponantur, quæ ad recuperandum meliorem statum magis proficua. Sed omnia Consilia irrita quin brevî post, juxta meum prognosticum, primò dextri lateris paralysis invaserit, post menstruum spatium demum valida Apoplexia secuta, quæ finem vitæ imposuit.

CON-

CONSULTAT. III.

*De precedenti casu ad Clariss. Dn. D. Osvaldum Schreckenfuchsum, Medicum Illustrum Procerum Cameralium Spiren-
sium, qualis Morbi eventus, annexâ Dissertatione
de Causis.*

Rudito tuo consilio de Ill. ac Gener. Dn. D. adversâ valetudine concitatus, intermittere non potui, nec ingratum fore duxi, siquidem totius morbi decursum tibi significarem. Pridem calamum in manus sumere & tuæ respondere constitueram, at consultius sum arbitratus, præstolari eventum. Cum igitur Illust. Vir relicto terreno hoc domicilio emigraret ad superos, divina speculatorius, haud abs re, referre transacta. Quod meum scriptum de Ill. Viti affectu adornatum, ceu doctissimum dilaudare non dubitasti, pro tanto elogio, magnas ago gratias, eò magis, cum cognorim, exin majorè mihi conciliatam existimationem. Sed jam me conferam ad Illust. Viti casum & occasum. Memoria Indies magis diminuta, tandem ex toto abolita. Etenim cum Ill. Viro charta ad subscribendum, à præfecto, oblata, id præstare non potuit, exin compertum, ipsum cum Messalâ Corvino proprii nominis oblitum. Dolor in occipitio & dextrâ capitis regione, permanebat stabilis, tandem, sensim totum latus dextrum resolutum, post mensem à paralyssi, tan-

dem supervenit insultus apoplecticus sat validus, ut de vitâ periclitatus, materia sat copiosa, è capite per fauces & œsophagum in ventriculum descendisse, observata, ad ejus orificium delata, singultum concitabat, ab eo tempore per aliquot septimanas, anhelitus admodum fatidus ex ore, tanquam cloacâ, exhalare perceptus, astantibus non parum molestus. Etsi illa symptomata videantur ab humoribus pituitosis in cerebro & nervoso genere hærentibus, suam originem traxisse, tamen, quin majus quidpiam reconditum, & in cerebro resederit abscessus, tanquæ oblivionis & tam contumacis doloris effector, eò magis cum materia illa è cerebro descendens admodum putida notata, & ad os ventriculi devoluta, singultum concitarit. Si non abscessus æstimandus, ad minus humores corrupti per putredinem ad fetorem dispositi, exin arguendi. Cum ultra mensem apud Ill. Virum hæsissem, à meo discessu, alius Medicus Ulmâ evocatus, qui nec morbi Ideam, nec Ill. ægri Naturam habens compertam, Ill. liberis haud exiguam spem fecerat de restituyendo, neglectis meis prognosticis

sticis de impossibilitate. Curam ille
fidenter est aggressus, opimæ inhians
prædæ, at haud ponderans, quid Ill.
Viri humeri valeant, quid ferre re-
cusent, primo die clystma ex Hiera
Logad. bened. laxat. a. ʒj. injectum,
sequenti matutina pil. coch. fetid.
an. ʒij. oblata. Testor Deum &
meam conscientiam, me tum Mini-
stro in officinâ illas præparanti dixisse
(quo tum fortè concesseram) eas
sat validas, si rustico robusto, nedum
Ill. Viro morbo chronico & senili
ætate, viribus attritis, exhibendæ,
vereri me, ne assumenti sint funestæ,
à quorum enormi operatione in
tantum ille enervatus, ut eo die non
parum de vitâ periclitatus, sed viri-
bus indies magis labascentibus, post
quadriduum expiravit. Idem ex ore
Ill. ac Gener. Dn. Præsidis intelle-
xi, te conceptum illud vehementer
laudasse, cum tamen fuerit panè ex-
temporaneum & à destituto omni-
bus libris, (quos Alphonsus Rex
Neapolitanus, optimos Consiliarios
vocare est solitus) exaratum. Fortè
præstat cum Biante Philosopho, o-
mnia nostra nobiscum portare, &
cum Aristippo, factò etiam libro-
rum naufragio, si emergere & ena-

tare contigerit, animum non minus
politiori literaturâ, retinere excul-
tum.

Reinerus Solenander in suis con-
siliis refert, multos in uno latere re-
solutos, si à principio fortiora exhi-
bita purgantia, humoribus exagita-
tis, etiam in altero, paralyfi tentatos,
& tandem extinctos, quas tamen su-
perfluitates, si mitius tractati, Na-
tura, progressu temporis, concoque-
re, evincere ac superare potuisset.
Indubium, quin Ill. Viro, si beni-
gniora adhibita, diuturniore hujus
lucis usurâ frui licuisset. Ex isthoc
subjecto patescit, Cratonis edictum
perquam verum, scamnoneata &
ex colocinthide concinnata phar-
maca, senibus præsertim delicatiori-
bus, esse reformidanda. Exin cau-
tius ac circumspèctius proceden-
dum, si famæ consulendum.

Hæc fuit Ill. Viri clausula, tibi no-
tificanda, ut si cum Ill. ac Generoso
Dn. Præside, inciderit conferendi
occafio, exactum tuum iudicium in-
terponere, & æquum arbitrium age-
re valeas. Hisce me in album tuo-
rum amicorum referendum, crado,
atque protectioni divinæ te com-
mendo.

CONSULTAT. IV.

*De Apoplexiâ gravi ad Cl. Dn. D. Gutmannum &
Dn. D. Jenischium, Medicos Augustanos.*

Juve-

Uvenis 26. annorum, Natura melancholica, fat corpulentus, facie livida, capillis & barba nigra, frigido ac humido cerebro catarrhisque obnoxio dotatus, crebris computationibus deditus, eas ad multam usque noctem continuando sapius, præcalida æris constitutione, Equo succusorio insidens, exspatiatus, in viâ apoplexiæ fat valida est correptus, quæ in totius lateris sinistri paralylin exquiritam terminata, omni sensu ac motu eò loci privatus. Ut autem magis prospera succedat medela, prius causas morificas indagare, exin methodum curandi venari oportet. Cum magna sit inter Medicos concertatio de apoplexiæ loco affecto, aliis eâ provenire ab obstructione ventriculorum cerebri à crassis humoribus pituitosis, vel melancholicis concitata dictitantibus, aliis constipationem reti admirabili afflignantibus. Neutra opinio simpliciter probanda: non illa, cum apoplexia sit sensus ac motus privatio & ~~non~~ nervorum, ij autem non emergant ex ventriculis cerebri, præsertim anterioribus, sed ipsorum principium consistat in basi cerebri, exin spiritus animales in omnes nervos influunt, istis viis à crassis humoribus vel obstructis, vel compressis, spiritibus animalibus influxus, aut transitus denegatur. In apoplexiâ

forti, si homo subito corruat mortuus, viæ illæ sunt oblita crassis ac lentis humoribus tenaciter adherescentibus, ut excuti & in nervorum substantiam se insinuare, & per spinalem medullam descendere nequeant. Si apoplexia debiliior desinens in paralylin, provenit potissimum à colluvie ferosâ mucoso humori confusâ, dum ex sinibus cerebri anterioribus in posteriores, per spinalem medullam decurrit, & nervorum substantiam subiens obstruit vel comprimit. Quoad contextum retiformem etsi haud negandum, quin eò à crassis humoribus facto, aut compresso, homo mortuus concidat, intercepto affluxu spirituum vitalium, è quibus spiritus animales generantur, sed casus ille est rarissimus. Etsi sanguis, qui in cerebri basin (prout Fernelius observavit) ex oculi ictu procubuit, aut pituitosi humores ibidem hærentes, ~~non~~ apoplecticum caularit, non tamen obstruendo plexum retiformem, quin potius principium nervorum comprimendo id contigit, & raro evenit. Si semper obstructio plexus choroidis causa apoplexiæ, ea nunquam desineret in paralylin, quæ est affectio nervorum, non arteriarum. Cum autem plerunque succedat paralylin, indubium argumentum, materiam crassiorem, (prout Anatomici aquam perspicuam, sed glutinosam in ventriculis cerebri

bri

bri deprehenderunt,) ex ventriculis cerebri anterioribus in medium, & tandem in cerebellum devolutam paralyfin concitasse nervis obléptis, quo minús spiritibus animalibus pateat transitus. Quoad nostrum patientem paralyfi detentum, cum ea sit symptoma actionis læsæ facultatis animalis sensus & motus aboliti, morbum habebit præcursores, qui tū in intemperie, tum in viâ, obstructione scil. hæret ac consistit. In cerebro intemperies frigida ac humida (id actu frigidum sentit) prædominans, colluviem excrementorum pituitosorum produxit, quæ indies magis coacervata, tandem magno impetu in cerebri sinus devoluta, præsertim ad ejus basin pertingens & viam spiritibus animalibus interceptans, apoplexiam invexit, post autem robore facultatis expultricis ad nucham præcipitata ac per spinalem medullam deorsum fluens, nervorum substantiam potosam obstruens vel comprimens, paralyfin concitavit, & sensum ac motum brachio & pedi sinistro ademit, utriusque fortis nervis affectis, tum in cutim dispersis læ sensum impertientibus, tum in musculos insertis & motum præstantibus. *Patiens autem noster gravissimos in victus ratione commisit errores, vinis generosis Austriacis & Italicis in sat magnâ copâ haustis, ut haud mirandum, si vini vapores cerebrum impetentes, vi*

suâ Mercuriali seu narcoticâ, debilitarunt, sed & crebris ac multis exhalationibus repleverunt, exin vapores in cerebro vel ratione frigiditatis condensati, sicut in mediâ ætatis regione nubes concresecunt, vel propter cranii densitatem transpirare nequeunt, ejus parietibus adhaerentes, ceu guttæ ex aqua in ollâ ebulliente, operculo affixæ, hinc indies magis coacervati, tandem coagulati, qui cum jam antea essent ad fluxum dispositi, tuar à calore Solaris, tum Equi successione exagitati ac soluti, in cerebri ventriculos irruentes, inprimis ad posticam cavitatem pertingentes, spiritibus animalibus liberum transeursum interceperunt, & apoplexiam cum succedentâ paralyfi induxerunt. Hæc cum ita sese habeant, jam disquirendum, utrum spes concipienda, de ægro restituendo, cum adhuc sit in ætate juvenili constitutus, siquidem salutaribus consiliis locum dederit (prout omne obsequium pollicetur,) non dubitarem, quin amissam recuperare liceret sanitatem; cum hætenus is fructus à remediis à me subministratis prodierit, ut non modo sensus in brachio & pede affecto revocatus, sed & pedem elevare, extendere & contrahere, & pro rei conditione ac statu, sat commodè incedere ac progredi caperit, tam brevi temporis spacio, eò major fiducia, quin propediem sit convaliturus.

Quoad

Quoad methodum medendi, cum omne malum dependeat, à frigida & humidà tum cerebri, tum nervosi generis intemperie, & à serosis cum mucilagine conjunctis humoribus, obstructions procurantibus, illa erit corrigenda per calefacientia & exiccantia, hi eliminandi per purgantia & hydrotica.

Hæc à me hæctenus fuere ordinata pharmaca. Quamprimum ad ægrum accessit, curavi injici clystima, ex dec. salu. beton. stæch. arab. centaur. min. rut. anth. cham. sem. anis. fanic. carv. dec. ad. med. In col. ꝛx. dil. El. Hjer. dicarh. bened. lax. tereb. vino lot. mel. anthos. ol. cham. & rut. bis reiteratum. Egregia operatio secuta, ejectis copiosis excrementis phlegmaticis. Post præscripti hydromel. laxat. pro Menf. ex R. polyp. q. Enul. ir. Flor. Garyo. herb. salu. hyl. beton. abs. rom. card. ben. chamæp. meliss. anth. fol. sen. s. s. sem. chart. turb. al. Gum. hermodact. agar. rec. tro. cum cinnamo. & gal. minor. alternis diebus dimidium quart. sumplit, largâ succedente evacuatione, cum *in 40219*.

Ad cerebrum corroborandum, & dolorem capitis demulcendum, de magnis punctiõibus erat querela & gravedine, ut vociferari coactus, curavi inungi futuram coron. & tempora, ol. Nuc. mus. express. ad Bals. succ. & major. ad aliq. gr. ambr. & mos. exin etiam dormire cepit,

antea insomnis. Cuc. ex flor. major. salu. anth. stæc. beton. chama. lig. alo. vernic. suc. al. Gall. mus. Us. masticat. ex mast. pyr. & agar. cum catne paf. sid. f. tro. Rot. cephal. ex sp. diamb. diamos. d. pliris archont. ol. still. suc. Nuc. mus. cum sac. diss. in aq. ceras. & salu. f. conf.

His trium septimanarum intervallo tantum profeci, ut ambulare valeat, at brachium adhuc immobile perdurat.

Ad reliquias extirpandas, validioribus opus videtur præsidii, ordinando Extr. pil. coch. aur. s. quibus, corpore sufficienter evacuato, ad topica & hydrotica devenirem.

Probarem unguentum ex ansero rosto fæcto, frusto carnis vulp. ping. galb. serap. ammon. bdel. cast. myrr. lumbr. ter. salu. rosm. gr. Juniper.

Vel ung. cujdam mulieri à Valeriola ordinatum lib. 1. obs. 3. cujus medio pridem cujusdam sinistrum brachium resolutum habentis ut instar baculi dependeret, intra paucos dies integritati motus restitui.

Etsi alii commendent Elix. vitæ & Bals. destillata, mihi tamen sunt suspecta, quod verendum sit, ne tenuioribus partibus resolutis, vi ignea crassiores magis indurescant, post malum contumacius evadat, nec accommodatis amplius remediis cedat.

Aqua arthritica magis locum habere videtur, in parali ex colica &

H b

para

paralyfi ab humoribus tenuioribus
ferosis concitata, qui magis resolu-
biles, quam pituitosi ac mucilagi-
nosi.

Quamvis nullis hæcenus usus
sint unguentis, idque studio ac datâ
operâ, cum æger sit promptus ad
observanda præcepta medica, diebus
canicularibus ad finem decurrenti-
bus, æstuque remittente, regiâ viâ
incedere, atque decoctum ligni san-
cti cum salsa paril. administrare con-
stitueram, ideoque ab unguentis ab-
stinui, ne pori seu meatus nervorum
oblitii & pinguedine oppleti, impe-
dimento existant, quo minus post
materia morbifica, nervorum sub-
stantiæ inhærescens, per haustus su-
doriferos, elici queat. Salsam paril.
adjunxi cum sit tenuium partium,
quò crassiorem materiam nervoso
generi impactam eò magis pollet
resolvere.

Post octiduum ab haustu istius
decocti, tum haud foret inconve-
niens, finito sudore unguento ex an-
fere rosto, quo principium spinæ

dorsi cum brachio affecto illinen-
dum: nam pedem absque horum
adminiculo suum facturum officium,
judico.

Siquidem malum hæc quantum-
vis accommodatis remediis non ce-
deret, admodum foret consultum,
si æger adventante vere in Thermas
Pipernias ablegaretur. Antè paucos
annos quidam Italus in lectulo de-
cumbens per bajulos ex Italiâ eò de-
latus, per plures annos sideratus, in-
tra 14. dies balneando tantum pro-
fecit, ut non modo sua munia tite
obire potuerit, sed & Equo vectus
domum salvus ac incolumis re-
dierit. Thermæ ferinæ æquè cele-
bres.

Hæc mihi obvenère, quæ in gra-
tiam ægri, meam efflagitantis censu-
ram, Medicis Augustanis communi-
candam (sualu cognatorum ibi dimo-
rantium) literis consignarem. Fa-
xint superi, ut salutaria contingant,
& ad optatum sanitatis portum per-
ducant.

CONSULTAT. V.

*De casu Pleurítico & asthmatico admodum Reverendi &
Nobiliss. Dn. Henrici de Welden / Canonici Au-
gustani & Elvvacensis.*

Um T. N. aliquandiu di-
versis gravioribus sympto-
matis obnoxia, sed jam be-
nedictione & Gratia divi-

nâ aspirante, ab iis levata, optatam
recuperavit valetudinem, & à me
petierit, ut illa literis comprehensa
communicarem, quo si Ingolsta-
dium

dium redeundum ad studia continuanda, ea ostenderet Cl. Dn. D. Menzelio, Medico illic suo ordinario, ad dispiciendum, quibus morbis sit subjecta, & si in posterum ægrotare contigerit, exin ansa captanda, ad meliorem cognitionem & feliciorum curationem, paræquum præstare obsequium.

Et si T. N. Natura ac complexio sit melancholica, prout ex colore faciei livido ac fulco, corde pavido & vitæ solitaria arguendum, non minus tamen symptomata illa, quibus hætenus fuit molestata, suam originem traxerunt ab humoribus phlegmaticis, seu pituitosis, idque ex accedenti, non læsâ facultate ex defectu caloris probam concoctionem procurare nequeuntis, sed ob gravissimos errores, in cibo & potu commissos. Siquidem illud Galeni effatû in T. N. verum deprehendi, quod in genere de Naturis melancholicis literis tradidit, quod sint edaces, ob Epatis (addo & Lienis) & venarum meseraicarum calidiorum constitutionem, exin cum hæ sint voraces, succum ex chylo in ventriculo elaboratum, citius æquo alliciunt, subinde os stomachi admodum sensile, ob sextum nervorum par eî à cerebro implantatum, lancinantes ac vellicantes, famem animale concitant, & ad cibum capessendum irritant. Cum T. N. Natura ita comparata, ut valde famelica & omnis

generis cibaria, citra ullum delectum, in sat justâ copiâ assumere solita, exin haud mirandum, quod successu temporis, sensim ac pederentim, ex indigestione ventriculi, à copiâ assumptorum gravati, collectæ & indies magis coacervatæ cruditates ac superfluitates phlegmaticæ, à quibus cuncta illa symptomata pullularunt. Est enim cruditas seminarium omnium morborum. Exin contigit, ut T. N. annuo abhinc spatio, quandam angustiam pectoris ac difficilem respirationem, præsertim si loca altiora scandenda, senserit, & cum de illo gravamine, cuidam Medico quæsta, is autem malum illud susque deque habuit ac neglexit, nulla remedia præscripsit, & nihil aliud quam esse destillationes, respondit, & ita T. N. tum erat præstidiis Medicis destituta. Cum ante tres menses, sitos Dñ. Parentes visitasset, & dyspnæa quotidie auctior reddita, ut ægrè respiraret, insuper etiam ventriculus intumesceret cum dolore, operæ precium habitum, rem non ulterius procrastinare, sed mea requisita præsentia, ut accommodata Pharmaca ordinarem, quorum medio ab illâ molestia liberari queat. Cum Laphemium venissem, ex *utrovis* deprehendi, T. N. quoddam gravamen percipere, circa mediam pectoris regionem, respirationem esse admodum difficilem, indubium, quin iste affectus à nullâ aliâ

Hh 2

causa

causâ proficiscatur, quam à crassis viscidis phlegmaticis humoribus, in pectore hospitantibus, imprimis circa asperam arteriam hærentibus, & liberam aëris attractionem, impediuntibus. Cum igitur Pulmo & aspera arteria mucilaginosâ materiâ obliterata, anhelitus non potest habere liberum introitum & exitum expeditum, nisi istud obstaculum dimovendum, impenderet suffocationis discrimen. Huic malo occurrendo, seopus meus eo directus, ut illa materia crassa ac viscosa absterfa ad expectorationem promovenda, præviâ tamen universali totius corporis à superfluis humoribus, depuratione, nec spes concepta fefellit. Etenim cum T. N. usâ diversis expectorantibus facultatem absterforiam habentibus, præ cæteris celebrata aqua pectoralis, quæ ob tenuitatem penetrans, singularem vim exeruit, dum pituitosi illi humores absterfi magnâ copiâ per tussim rejecti, istâ remorâ dimotâ, post octiduum, dyspnæa recessit, locum liberæ respirationi relinquens, & tum T. N. à gravillio & lat chronico affectu, immunis evasit.

Cum T. N. judicata in salvo, & in portu constituta 14. dierum intervallo post, cum intenso frigore hyemali, Equo vecta, inopinato ex repentino humorum affluxu, in latere sinistro circa mediam regionem sub costis emerfit ingens dolor puncto-

rius cum febre continuâ, tussi & difficili respiratione, cum vocatus apulissim, ex symptomatis illis velut signis pathognomonicis, cognovi affectum pleuriticum, cum eâ nocte cum tussi excreta materia purulenta & cruenta, admodum salta & fervida, adeo, ut si per tussim procedens rejicienda T. N. dixerit, supra modum esse fatidam, saltam, acrem, & quasi igneam, ut sæpius in metu, ne fauces exederet. Materia illa suo fæore non tantum ipsi Dn. ægro in excernendo erat molesta, sed & mephitim spirando astantibus infesta, ut si stimulans per tussim expectoranda, putidus vapor per aliquot passuum distantiam, odoratu perceptus, quasi intereanca omnia putredine occupata. Exin conjectura, pleuritidem illam in abscessum malignum versam, concitatum à materiâ sanguineo phlegmaticâ, cum bile mixtâ, sed corruptâ ac putridâ. Ad malum illud periculosum & multorum opinione functum avertendum, varia præscripta remedia, ad dolorem mitigandum & punctiones sub costis præter unguentum pectorale, Emplastrum anodynum imprimis fuit celebratum.

Quoad interna medicamenta ad dolorem & punctiones placandas exhib. ol. amygd. dulc. rec. cum jusco Gall. cum magno levamine.

Cum materia purulenta excreta salta & fervida, indubium argumen-

tum ulceris putridi, maligni & corrodentis, non feriandum, sed omnis labor eò dirigendus, quo impura & maligna illa materia absterfa, ad expectorationem promovenda, & simul per contemperantia illius acrimonia demulcenda, cum in finem ordinatum decoctum pectorale abstergens & alterans pro potu quotidiano usurpandum, interdum in illius decocti vitro cochl. i. syr. viol. f. contemperatum. At prerogativam habere visa aq. pectoralis, eam T.N. dignata est encomio singulari, & sic astute & aspirante gratia ac benedictione divina, Natura cooperatrice, & manu Medicæ adjutrice, quasi ex faucibus mortis revocata, cum ferè omnes visitantes, de recuperandâ valetudine, desperarint. Et sanè animus etiam meus, non raro de salute, erat in suspensio, anxius & sollicitus, ne materia illa salsa, acris & fervida, in transitu læderet ac exulceraret Pulmones, & ita ex charybdy, in scyllam incideremus, dum pleuriticum succederet Phtisis. Sed Deo Opt. Max. sit laus in ævum, qui malum illud avertit & plantanti Paulo, & riganti Apollini, suum dedit incrementum.

Ut autem T. N. in posterum, à consimilibus symptomatis præservari queat, plus momenti consistit, in observandâ accommodatâ diætâ, quam variâ medicamentorum farragine, proin T. N. in cibo ac potu,

sequentem modum observare debet, eò magis respiciendo, ut minus exorbitet in quali, quam in quanto, hoc est, cum T. N. obtigerit stomachus famelicus, minus noxium, appetitui satisfacere, plura cibaria assumendo, modo sunt laudabilis qualitatis, & ita comparata, ut facilis concoctionis, & boni succi.

T. N. inprimis eò erit intenta, quò ad manum Vinum Neccaricum non adulterinum, in quo cardo sanitatis hæret, & ad præcautionem ab imminentibus morbis, plurimum conferet, cum ex in bona in ventriculo concoctio promovenda, cui post in Epate laudabilior succedat sanguificatio.

Quoad cibos, facilis concoctionis & laudabilem sanguinem generantes, sunt ex genere carnoso, caro bubula junior, vitulina, hædina, agnina, pulli Gallinacei, capones. Ex ordine volatilium, perdicis, atragenis & aves nemorosa.

Cum sæpius jejunia & abstinentia à carnibus incidant, ex piscium sorte, esset concessus usus Lucii junioris, ascia, trutæ, salmones, funduli. Juscula ex carne bubulâ, gallin, & capon. ova liquida, panatella.

E contrario devitanda cibaria prævi & crassi succi & difficilis digestionis, ut caro vaccina, porcina, salita & fumo indurata, anseres, anates, rapæ, brassica, lacticia, caseus & cruda obsonia. In quanto id observandum,

Hæ 3

dum,

dum, ne in uno convivio plura & varia cibaria ingerantur, ex inæqualis concoctio emergit & cruditates resultant, variorum morborum effectrices. Cum T. N. adstrictioris alvi, ad eam referendam, familiaris sit usus pil. Angel. vel alo. Ros. Aquap. ante cœnam 7. vel 9. cum vino.

T. N. ne sit ocio dedita, quin moderatum exercitium probandum, cum exin calor naturalis suscitatus,

vegetiore vadat, feliciore concoctio & superfluitatum excretio cõtingat, Quoad animi pathemata, lætitiæ litandum, tristitia & nimia curæ relegandæ.

Si T. N. ea, quæ in ista meâ instructione consignata ac comprehensa, observare constituerit, indubium, quin optatâ gaudere ac frui valetudine in complures annos licitum. Faxit Deus O. M. ut omnia salutaria contingant.

CONSULTAT. VI.

*De Arthritide vaga mirabili, Dysenteriam subsequente,
ad Cl. & Excell. Dn. D. Horstium, Collegam olim
honorandum,*

S. P.

Um ita pridem, Clar. & Excellentiss. Vir, fautor & collega plurimum colende, tibi gratum fore retuleris, si affectum N. N. cum symptomatis concomitantibus, literis consignatum, communicarem, cum casus perquam rarus & speculatione haud indignus, quamvis ipsemet ab exordio morbi, curæ mecum adhibitus, & spectator & consultor, ut tibi, ceu viro erudito, haud grave, eum delineare, & causas rimari: & ne ligna in Sylvam. At cum mea manu, stylo & calamo illum adumbrare placuerit, id laboris effragitanti detrectare, in decorum

æstimandum, eò magis, dum animum meum, ad istam provinciam suscipiendam, sat benevolam, coram ostendi: proin, ut fidem exolvam, & præstem pollicita, casum illum libero ingenio adornatum, & rationibus potius, quam auctoritatibus suffultum, tibi perlustrandum transmitto, & æquum arbitrum constituo. Si ea ad tuum gustum, prout in votis, me cum *obvix* haud pœniteret insumptæ operæ: sin minus, non culpanda voluntas, (indubia affulget spes) & ad gratificandum animi promptitudo.

Vir doctus & honestus N. N. a. n. ã. n. excedens 30. corporis habitu sat car-

nosq

nosq̄ olim dotatus, complexionis à prædominio melancholicæ, subser-
 viente sanguine crassiore, prout ex colore faciei subfuscò, ingenio hebeti ac obtuso, animi moribus placidis ac verecundis, *μικροψυχία & ελιγθασι-
 δαλία*,prehendendum. Omnia interna viscera videntur ipsi à natura obtigisse sat justa ac convenienti *κρίσις* correspondentia ac consentientia, proin ab incunabulis usque ad præteritam ætatem (nisi quod semel, dum in Academiã operam daret literis, febre tertiana correptus) sat commoda usus est valetudine. Si membra principalia *δυσκοεσία*, sanitas tam diu inconcussa stare non potuisset, cum aliàs omne Regnum, in se divisum, haud diuturnum. Cum illi res angusta domi, dum apud Parentes ævum traduxit, proin sudavit & alsit, per ardua conscendit, ad famem compescendam, ex inopia, obvia quævis cibaria, nullo habito respectu, assumere, & ad sitim sedandam, aquam haurire coactus. Ludum frequentans literarium, ubi ad supremam ascendit classẽ, aliquandiu in ea hærens, continuandorum studiorum gratiã, ad Academiam profectus, ibidem egestate pressus, victum & amictum famulando sibi comparavit, pravi succi alimentis non rarò fruiscens, cerevisiam insuper copiosam ingurgitans. Nupera æstate, mense Julio, in gravem incidit dysenteriam, materiã parulentã & cruentã, sat largã, per alvum rejectã: ab eã liberatus, cum animi recreandi gratiã, æstuantẽ cælo, radiis solaribus acriter ferientibus exspatiatus, domum rediens, vesperi in pede sinistro circumtalum penè, intolerabilem sentire cepit cruciatum, loco intumescente cum calore & rubore; eo sopitò, dolor vagabundus, quadridui spaciò post, transiit in genu dextrum, eo in tumorem sat grandem levato, velut è gutturnio materiam descendere ac destillare, advertit. De hinc in oculos, serpsit, lippitudinem gravissimam concitans, per dies 15. perseverantem, exin manante ichore velut saniosò. Post in collum materia deflexit, in nervos se insinuans, clamosum peperit dolorem, ut per otiduum id ne minimum dimovere, nec inflectere quierit. Hinc brachium & manum dextram occupavit: exin in genu sinistrum descendit: tandem in brachium & manum sinistram se recepit. Bimestri post intervallò, linguam invasit, ea mirabili modo, motu convulsivo exagitata, periodicè sæpius paroxysmo recurrente, salvã loquelã, mente constante, sensibus integris. Accesserat penè continuus *πνευμ. Cerebr.* die noctuque perdurans, quotidie aliquot vascula plena aquosorum ac pituitosorum humorum exspuit æger, non rarò actu frigida, multoies falsa percipiens excreta, Incredibilis copia, aliquot

aliquot mensurarum, per illius morbi decursum, profluxit. Vagum illum omnium externorum membrorum vix ferendum cruciatum, infelix ager, in quartum mensem sustinere est coactus, eorum usu ex toto privatus, & quasi resolutus, ut in lecto quiescens, in dorso tantum cubare solitus, topicis parum proficientibus, & in casum adhibitis purgantibus: dum tandem, nutu ac Gratia divina aspirante, exantlatis tot ac tantis molestiis, beneficio decocti Rad. Chinæ cum Sassafr. in integrum restitutus. Haud de lana caprina prædictorum symptomatum fontem investigare, & causas indagare, ob quas, in tam truculentam ille malorum Lernam, inciderit. Casus haud vulgaris & contemplatione dignus, ut ingenii nervi non nihil intendantur.

Affectus ille, quo ager inauspicato tantoperè infestatus, ad archimidem vagam ac subsultoriam, & quidem universalem totius corporis, jure merito referendus viderur, cum nulla particula ab ea immunis, quam non obsederit. In collum irruens, trachelagram; oculos molestant, ophthalmagram; linguam exagitans, *γλωττογρομ*: in humeros penetrans, omagram; in cubitum se insinuans, pechyagram; in manus fluens; chiragram; Genu corripuens, gonagram; in pedes descendens, Podagram invenit, ut nullus propemo-

dum totius corporis angulus relictus, quem non perreptans occuparet. O versipellem ac sævum carnificem, nullum articulum intactum prætermittentem, cui sua non admovent tormenta!

Ipsa *divrophia* ostendit, locum affectum esse penè omnium membrorum articulos, secundum cavitates, membranas, ligamenta & tendines, cruciatum sustinentes.

Cum autem dolor sit symptoma actionis animalis læsa, & quidem depravata ipsius sensus tactus: proin aliquem morbum habebit Antesignanum, qui vel ex intemperie, vel continui dissolutione prodibit. Non ex sola & nuda intemperie, quia ingens dolor se exeruit, conspicuo haud parvo tumore. Exin continui divisio erat in culpa, materiâ influxâ vel suâ copîa divellente corpora nervosa, vel acriore qualitate mordente, & quasi dilaniante. Cum primæ qualitates, calor & frigus, solùm alterando, magnum dolorem concitare nequeant, nisi tantus excessus, ut continuum distrahant,

Quoad causas, constituendæ vel internæ, vel externæ. Internæ vel immediatæ, vel mediatæ. Quoad immediatæ, aliæ esse nequeunt, quàm humores pituitosi, serosi & ichores biliosi, (qui instar vehiculi excrementiarum superfluitatum, eas attenuando & fluxiles reddendo) non tam primis qualitatibus,

calo.

calore & frigore exorbitantes, quàm secundis qualitatibus delinquentes, quatenus sunt imprægnati spiritibus salinis, nitrosis, aluminosis, vitriolatis. Suâ proin acrimoniâ, aut malignâ ac virulentâ qualitate, partes *υανδρως*, ac sensu exquisitò dotatas, rodentes, vellicantes, lancinantes, vel copiâ distendentes, dolorem proritant. Eò accommodari potest id, quod Hippocr. lib. de Piscia Medic. eleganter & verè literis tradidit: Non calidum, frigidum, humidum & siccum, magnam habet vim agendi, sed amarum & salsum, dulce & acidum, inspidum & acerbum; quæ & si in mixture, & mixta inter se contemperantione, neque cernantur, neque molestiâ afficiant, tamen ubi horum quidpiam secretum fuerit, & per se extiterit, tum & conspicuum fieri, & hominem molestia afficere, & noxam inferre, &c. In Patientè nostro, cum serositatibus commixtos ichores pituitosos & biliosos, exin arguendum, quod tumores in articulis se ostentantes, sat duri, contumaces, agrè resolubiles, cum calore & subflavo rubore: materiæ autem virulentiam, prodit cruciatus atrocissimus & pervicacissimus.

Quoad causas medias, possunt esse generantes ac mandantes, & recipientes. Cum constitutum, humores serosos ac pituitosos, & ichores biliosos excedentes immanis il-

lius doloris authores: hi à calida Epatis intemperie provenient: illi autem à cerebri & ventriculi *δυσρρηξια* frigidiore ac humidiorè emergent. Humores illi superflui, in venis collecti, cum ad nutritionem inepti, indies magis sensim coacervati, tandem vel suo pre nutu ac sponte, repagulis solutis, instar rivuli, è vasis, velut tubulis, per *αίνας* exillire, & in subditas partes dimanare solent: vel quantitate aut alienâ qualitate, irritata facultas expultrix, noxios illos ac naturæ adversos humores persequens, procul à se amandare contendit, & velut sarcinam, in extimas partes deponere satagit.

Quoad causas externas, ad congeriem illorum vitiosorum humorum, & colluviem serositatum, haud levem occasionem suppeditarunt, varia coincidentia. Primò namque, etsi illi à natura obvenerit sat laudabilis complexio, & interna viscera, concoctioni & generationi humorum, destinata, ita temperata, ut à pueritiâ ad præteritam usque ætatem, inculcata permanserit sanitas; at ob gravissimos errores, in victûs ratione commissos, dum ex defectu, urgente fame, quosvis cibos oblatos, indiscriminatim abligurire, & ad sitim frenandam, non Baccho, sed Lymphis litare, præsertim postremo hoc biennio, ob annonæ difficultatem, & vini caritatem, hydropotam agere, coactus; olim etiam *ευστασια*

sectando, cerevisiam mensuratim absorpsit. Exin mala *Althæis* internis visceribus impressa, quæ non raro multis annis latet, dum progressu temporis, pedetentim succrescentes vitiosi humores, tandem levi accedente incitamento, erumpant. Elapsò Mense Julio, dysenteriam sat gravitentatus, in tertiam septimanam perdurante, ob acrimoniam humorum, exulceratis intestinorum tunicis, materiam purulentam & cruentam haud modicam excreta. Ab ea immunitis, cum bellè sibi restitutus videretur, & corporis exercendi gratiam, & animi pascendi causam, sub dio fervido exspaciatus, à calore solari fusus humoribus, æ in furorem actis, ex omnibus venis, velut reserata cataracta, magnò impetu, stillantibus, & in articulorum cavitates se insinuantibus, universali arthritide est correptus.

Sed undè tantus superfluum humorum exortus atque proventus! haud abs re, perscrutari rationes paulò pressius. Quia ob præcedentem dysenteriam, tum crebrum aquæ & cerevisiæ potum, calor naturalis non parum violatus & debilitatus, ventriculus exin cumprimis refrigeratus, prout & cerebrum, tum ob consensum sexti paris nervorum, illius orificio implantati, tum ob frequentem ac diuturnam in Templis moram, frigidam ac humidam affectum inremperie. Id ex inappetentiâ &

si vixi Cuius, penè assiduam partim aquosam, partim pituitosam crassioris, interdum salis, & actu frigidioris humoris percepti expuitione, indies aliquot vascula sat ampla replendo, innotuit. Materiam illam tum è capite descendere sensit, tum ex ventriculo vapores ascendere animadvertit, qui in ore coagulati, denuò in aquam conversi, more *peristaltici* circulari generatione pronatorum, exhalationibus humidis ad mediam aeris Regionem subvectis, à frigore concretis, & guttatim depluentibus.

Illius occasione, exactò Mense, à captò morbo supervenit mirabile & miserabile illud symptoma, quidam motus convulsivus linguam corripens, ea invito ægro quaqua versus agitata, variis modis exultante ac cespitante, haud sine stupore spectantium, accedente faucium contractione, cum suffocationis periculo. Is paroxysmus per intervalla repetebatur, quodam die, penè singulis horis invadens. Necessum est læsum fuisse vel nervorum principium, vel musculos linguæ, cum nervis insertis. Non illud, quod mens incorrupta, & sensus integri permansere, loquela non ex toto intercepta, ut Dei opem atque auxilium imploreret. Existimarem septimum nervorum par, movendæ linguæ destinatum, ac in ejus musculos variè dispersum, præter naturam affectum, illius propaginibus, vel materiam pitui

tuitosâ repletis, vel potius ea maligna qualitate imbuta, extimulante facultatem expultricem, ad rem inimicam exterminandam. Cum autem æger ille universali totius arthritide divexatus fuerit, id mali, à solius capitis depluviò, prodiisse, Rationi haud videtur consonum, cum ibi tanta superfuitatum saburra generari, & dimorari nequierit, sed alibi materiam collectam & transmissam, à vero non alienum, & talem productionis modum statuerem.

Cum materia liquida, in cibo & potu assumpta, ad chyli *ἀνάδοσιν*, & massæ sanguineæ distributionem inserviat, proin Hippocr. haud infcitè, serum vocat *ἔχρημα τῆς τροφῆς* vehiculum nutrimenti. Non enim chymus in ventriculo, ex cibariis elaboratus, ob crassitiem commodè in venas transire, nec facilè per venas Epatis admodum exiles & angustas commeare posset, nisi tenuis quædam & aquosa humiditas admista, cujus attrahendæ gratia ipsi Renes destinati, è qua postmodum urina suam habet *ἵκτιν*, per emulgentes attracta, & per ureteres delata ad vesicam, partim sanguini contemperata, in omnes venas & arterias defertur, ad ejus diductionem necessaria. Serum hinc muneribus perfunctum, non amplius retrocedit in vasa, naturâ regulariter operante, sed in corpore benè dispositò, in tertia illa concoctione, quæ in venis peragitur, atte-

nuatum sensim resolvitur, ac in vaporem abit, qui vel insensili expiratione evacuatur, vel sudore emittitur. Si Renes in attrahendo sero seniores ac imbecilliores, vel habitus corporis densior obtingat, ut nec per *ἄθλον ἀσπιλον* exhalare, nec per sudores ejici queat, tunc natura in eo strenuè elaborat, semper studens sequestrare malum à bono, ut istud onus, sibi molestum, avertere & aliorum exonerare valeat. Hinc serositates illæ accumulata, vel copia è venis ultrò, instar fluminis alveum excedentis, promanare solent: vel acriore ac malignâ qualitate incitata facultas expultrix, eas ad membra extrema, propulsare consuevit.

Cum igitur in ægro illo, ob prædictas in cibo ac potu exorbitantias, præsertim ob *πολυποσίαν*, copiosum olim cerevisiæ & aquæ haustum, serosi humores, in omnibus vasis redundantes, conspirante indigestione ventriculi, capitis depluviò, infirmitate Renum, sudoris interceptione, indies magis congesti, dum vel sponte, vel accedente stimulo quantitatis, aut alienæ qualitatis, ad extimas partes amandati, & articulorum cavitates pertingentes, velut obice obiecto, terminum & fixam sedem acquisiverunt, ulterius fluere nequeunt. Cum primis autem humores illi ad cursum provocati à causa *προκαταρξιστικῆ*, dum ægro sub sòle ambulante, radiis perurentibus concepto

igni, ac exin concitata ebullitione, instar Euripi exaestuantis, aut multi in dolio effervescentis, è vasis majoribus ad minora, dehinc ad minima, & successivè despumantes, ad extremos artus derivati, & ibidem firmati ac intercepti, non tantum cruciatu illos pepererunt, sed & effervescentes & φλόγην concitantes, febriculam induxerunt.

Tametsi ad ~~radem~~ illud extirpandum, varia præsidia medica & interna & externa adhibita, at omnia vana ac irrita.

Affectu illo gravissimo tam refractario, in tertium mensē renitente, & discruciantē, cum argumentis haud levibus ægro demonstrassem, siquidem ab illa tyrannide liberari exoptet, opus esse hydroticis, materiam nervoso generi & articulis impactam, attenuantibus, & per sudorem discutientibus. Id consilii æger, obstante etiam ac refragante aliâ imperitorum turbâ, ob hebetudinem mentis, non rarò optima Medicorum attentata, retardante & everrente, aliquandiu surdis auribus prætermisit, virium præterdens imbecillitatem, eam Remoram, quò minus curam suscipere & continuare posset, Tandem urgentibus doloribus, re velut proclamata ac desperatâ, assensum dedit. At in suspensio, anceps ac dubium, qualis cura magis proficua. Etsi prima fronte ob ~~phlogosin~~ ex frigida ac humidâ ven-

triculi & cerebri intemperie pronatum, decoctum ligni sancti videretur haud incòveniens; at id disuadebat virium prostratio, natura diurnis & nocturnis doloribus fracta, totius *ἀποφία*, & calidior Epatis *δυσχευρία*.

Proin in eam descendi sententiam, (cò magis, dum animum ipsius ægri, uxoris ac socrûs ab illius usu, per quàm alienum adverti (Trigâ illâ manibus, pedibusque reluctante,) ut proponerem decoctum R. Chinæ cum portione Salsafrae, hisce fretus conjecturis. Cum per aliquot hebdomadas calores non naturales observati, nec immunis æger à lentâ febriculâ, à leviori putredine ac fervore serosorum humorum, ob præcedentes obstructions, succensâ.

2. Quia aderat calidior Epatis constitutio. 3. Omnium partium consumptio, ob *ἀναξήσιαν*; per aliquot enim septimanas jurulenta tantum assumebat. 4. Virium imbecillitas. 5. Quod ventriculum haberet fastidientem ac nauseabundum, abhorrentem & averfantem insuavia. Erat enim Patiens valdè impatiens, mollis ac delicatus. 6. Quia non soli humores serosi ac piritosi, sed & ichores biliosi & salii, haud carentes malignitate illorum cruciatuum effectores. Exin, cum China temperata in activis, & in provocandis sudoribus haud insignis, superfluos quidem humores resolvens, utiles autem intactos relinquens, vel ad minus,

nus, eos haud multum depascens, palato insuper grata, prerogativam habere visa, addita portione Sassafras ob majus ventriculi solatium, & insimul crassiores humores in nervosis partibus defixos, magis attenuandos ac resolvendos, felici auspicio, illa cura est inchoata, & prospero successu ad finem perducta. Haustu sudorifero matutino tantum assumpto, quotidie semel duntaxat, habitam ratione virium, sudabat, naturam binum sudoris elicum haud tolerante. Sat commodè ferens, indies affatim sudavit. Intra dies 14. dolores evanuerunt, appetitus prostratus rediit, corpore obefiore facto, *visus* recessit, mense exacto, tumores etiam resoluti, sat commodè incedere, cibum ipse capere, & alia ritè obire munia cepit, vindicatus in pristinum sanitatis statum. Si aeger dicto obediens, nec tam mo-

rosus ac querulus, adhibita majori patientia corporis & mentis, haud dubiè maturius, amissam recuperasset valetudinem: vires etiam imbecilliores obstaculo, quò minus generosa licitum experiri remedia. Galenus quidem lib. 1. Meth. monet, Medicum debere aëgris suæ fidei conceditis, imperare, haud secus ac Duces militibus, aut Reges subditis: at nostrates tale imperium non ferunt, oportet rogare, & penè supplicare cogimur, ut salutaribus pareant consiliis: exin nil miri, si non raro Medicus ad exoptatam metam pertingere nequeat. At benedicto sit laus in ævum, qui illius tandem miseratus, plantanti Paulo, & riganti Apollini suum dedit incrementum, cujus clypeo, & re, Vir Clariss. obtectum pervelim. Ex Musæo Ulm. 20. Januarii, Anno 1624.

CONSULTAT. VII.

Per literas habita ad Cl. Dn. D. Joh. Oberdorferum, Medicum Illustr. Styriae Provincialium Gracensium, de adversa valetudine Generosa Conjugis Illustr. Dn. Othonis de Teuffenbach / catarrhosa, dolore lumborum & claudicatione, fæmoris atrophica.

 Uò diutius ac longinquius alter ab altero se jungitur, tu in inferiore, ego autem in superiore Stiriâ, eò magis tui teneor desiderio, nec ulla dies præterit, quin singularem benevolentiam & candorem animi erga me tui, memoriâ mecum repetam. Pridem per Epistolam te salutassem, si quidpiam inscriptione dignum occurrisset.

curisset, nunc verò, cum occasio oblata, non inanem chartam transmittendi, sed de rebus Medicis conferendi ac tecum colloquendi, id mihi gratum ac iucundum accidit. Etenim ab Illust. ac Generos. Dn. Offone, L. B. de **Teuffenbach** / sum exoratus, cum Generosa Coniunx, Baronissa **Teufflin** / variis infestetur symptomatis, ut casum consignarum, tibi dijudicandum proponerem & quid opus factu consultaremus: quare illius petitioni obsecundans, cuncta symptomata significanda duxi. Sunt autem præcipua, de quibus querela: crebra à capite in subjectas partes destillatio, vertigo, cordis palpitatio non assidua, sed quæ per intervalla redire solet, dolor non exiguus in lumborum vertebris incipiens, ad plantam pedum se extendens, cum claudicatione & famoris *ἀρεοφία*: uteri fluxus albus inordinatus.

Siquidem Generosam ægram in integrum restituere voluerimus, necessitas requirit, ut causas habeamus exploratas. Nihil est, quod perinde bonam valetudinem destruat, ac diversa partium nobilium crasis, quæ in unum conspirare & concordiam observare debent, si salutem totius corporis procurare velint, ubi dissidia extorta, ceu in Republ. bellis intestinis concitatis, bonum publicum disperit. Quare cum Generosa ægra ex commissis in victu erroribus,

viscera interna, non parum violarit & inæqualem intemperiem induxerit, exin nihil miri, quod tantam valetudinis jacturam fecerit. Nam ut à capite & ventriculo exordiar, in dubium, quin istæ partes à cibariis inordinate sumptis, & aquæ copiosiore haustu, cum à Natura abstemia, læsa, calore debilitato, coctiones indies magis vitiatæ, plurima producerint excrementa. Cum cerebrum obtigerit humidum, defluxionibus valde obnoxium, ex quo ceu Equo Trojano, portiora prodire symptomata. Etenim serosi ac pituitosi humores à capite delabentes, & per spinalem medullam & lumbi vertebrae decurrentes, dum se in nervos insinuant continuitatem solvendo dolorem excitare, dum eos replent, distendendo secundum latitudinem, secundum longitudinem autem abbreviando, claudicationem causare solent, & dum propter obstructions nervorum circa finem spinalis medullæ prodeuntium, spiritibus animalibus non pateat liber commectus, pes dexter, debito alimento privatus, contabescit. Vertiginosos motus in cerebro fieri existimo à vaporibus, ex impuro utero evectis, qui inordinato motu divagantes, spiritibus animalibus commixti, eos in gyrum agitant, à vaporosa & flatulenta materia, cor impetente, dum eam facultas expultrix, ceu rem inimicam, à se amoliri

conten-

contendit, tremulus concitatur motus. Uterus à capite & ventriculi indigestione, excrementa suscipit, quo Natura ea, velut ac publicam sentinam, exonerare & amandare solet.

Hiscè præmissis, jam ad medendi rationem me conferam, cerebrum catarrhosum depurandum & exiccandum, & unâ cum ventriculo ad justam ^{exiguitatem} revocandum, uterus itidè depurgandus. Istos scopos assequi, etsi difficile, cum affectus chronici, sed cum Generosa adhuc sit juvenula, nec ullum generosum præsidium experta, haud desperandum, de meliøre sanitatis statu. Cum triplicia auxiliorum genera, dietetica, chirurgica & pharmaceutica, prætermittâ diatâ, quoad chirurgica, venæ sectionem medianâ probarem, e-ventilationis gratia: nec improbarem fontanellam brachio sinistro &

crui dextro inustam, quo pateat tot superfluis humoribus effluxus.

Quoad pharmaceutica, pro totius corporis evacuatione præferenda pilulæ cephalicæ ex extracto mass. pil. coch. aur. sine quibus. Extr. Panchymag. Croll. etiam multum conduceret. Vinum medicatum ex herb. beton. meliss. anth. hyss. abs. rom. card. bened. a. p. i. R. Enul. fænic. a. ʒij. fol. sen. f. f. ʒx. Agar. retro. ʒiij. Turb. El. ʒij. R. Jal. ʒiij. Jujub. dactil. a. ʒß. crem. Tart. ʒiij. gal. min. ʒj. cinnamo. ʒiij. pro lb. ʒ. vini & aq. meliss. lb. i. f. fac. cum sindon. alba. Corpore probè mundificato, placeret decoctum lig. sancti & sarsa paril. & modico lig. lassifr. concinnatum, ad reliquias resolvendas & partes corroborandas. Quæ tibi ponderanda committo.

CONSULTAT. VIII.

*De casu Viri Nob. & Consilarii Rudolphi II. Imper. conque-
rentis de dolore capitis, cervicis motu tremulo, destillatione in sub-
jectas partes, ad Cl. Dn. D. Walterum Kiechelum, & Davidem
Verbecinum, Medd. Resp. Ulm.*

Unctâ symptomata quibus Nobiliss. Dn. molestatur proponenda duxi, quo commodior fieri queat de- liberatio ac consultatio de causis morbificis & medendi ratione. Haud levis est querela de gravedine

ac dolore capitis, dextræ regionis, cervicis motu tremulo, pericranii Erysipelate phlegmonode, destilla- tionibus in subjectas partes, cervi- cem, humeros, & pectus decumben- tibus, lassitudine brachiorum & pe- dum, ut ea agrè sublevanda, his con-

juz.

jungitur debilitas ventriculi & inappetentia. Hæc existit *rudgama* symptomatū Dn. ægro fastidiū parientium, quorū jam fomitem seu scaturiginem investigare convenit. Cum illi obtigerit cerebrum calidū & humidū, ventriculus frigidior, Epar calidius, quid miri si à tantā viscerum dyscrasiā tot cōcitentur tempestates. Etenim cum ventriculus imbecillior cibaria assumpta haud benè digerat, exia multæ resulent cruditates & phlegmaticæ superfluitates, quæ inappetentiam invehunt. Cum Epar calidius, massa sanguinea etiam calidior evadit, & biliosior, exia Erysipelas in pericranio emergit, quin & à calidiore Epatis constitutione vapores copiosi in cerebrum sublati & coagulati, distillationibus materiam suppeditent, quæ in subjectas partes depluentes, tam varia concitant symptomata. Sed ad Naturam etiam probam evertendam, & tam diversā symptomata causanda, in culpā enormes in victu excessus, cum Dn. æger per annos complures in aulā Cæsareā vixerit, vna Austriaca & Ungarica nervoso gene-

ri inimica, in copiā hauserit, quin exia mala qualitas cerebro & nervis impressa, ut vi suā Mercuriali seu narcoticā, multum damni intulerint. Cum illa symptomata sat chronica, exia conjectura, quin haud facili manu extirpanda, non minus de commodiore sanitatis statu haud desperandum, si Dn. Patiens præceptis Medicis obsequium præstiterit,

Quoad præsidia medica, venæsectio Medianæ in dextro brachio eventationis tantum gratiā.

Corporis & capitis evacuatio per pil. cephalicas instit. ex extracto M. pil. coch. aur. sive quibus non unā vice reiterandæ.

Si quo in medio aliqua spes locanda, ad catarrhosam materiam resolvendam & nervosum genus corroborandum, in primis arideret, decoctum Chinæ, velut temperatum, vel si animus Dn. Patientis magis inclinaret in usum Thermarum, præferrem Cellenses, illi subjecto, admodum convenientes. Quæ vestra censura committo à Deo O.M. ut salutaria succurrant, precatys.

CONSULTAT. IX.

*Ad Dn. Casparum Hillerum, Pastorem Reip. Isnensis,
de Filio Maniaco.*

Ristem illum & acerbum Filii tui casum, dum deploranda *postquam* ex ho-

mine conversus ac transmutatus in non hominem, cum singulari *evanescens* affectu, percepi. Quid enim calamito-

lamitosus, quid miserius, suâ orbari ratione talem Virum, qui literis haud trivialiter tinctus, qui jam agens verbi divini præconem, de genere humano bene mereri: sibi utilitati: parentibus solatio ac gaudio: Patriæ ornamento esse potuisset. O Auram sortem? ô farum haud propitium.

Faxit Deus O. M. ut brevî recuperare valeat pristinum sanitatis statum & vigorem corporis ac mentis. Interea nullum præsentis levamen, quam æquo ac moderato animo ferre, quæ mutare non consistit in nostrâ manu. Si Abderitani olim anxii ac solliciti pro salute Democriti Philosophi, ipsum insanire putantes, dum in publicum prodians, cunctas actiones humanas velut ineptias, deridere est solitus, proin Hippocratem ad medicandum, decem Talentis inescatum, loco præstita opera, accersivêre, ut conservaret & restitueret in integrum, corpus sapientiæ. Quid miri, si Patri, pro insitâ à Deo & Naturâ *rogant*, curæ ac cordi, incolumitas Filii, non tam humanarum, quam divinarum rerum scientiâ, haud ita pridem imbuti, nunc autem exorbitantis, ut liceret postliminîo revocare *rogant* corporis & mentis. Quare cum constitueris quorundam Medicorum adhibere operam, & meum efflagites consilium, nihil magis in votis haberem, quam ut divini Numinis *assensu*,

quidpiam opis adferre, in meâ esset facultate, in id tamen unice incumbam, ut exin innotescat mea benevolentia, & ad gratificandum animi promptitudo.

Pauca illa symptomata in literis consignata, videntur proderè Maniacum potius, quam melancholicum affectum. Dum refers, Filium vagabundum, inquietum, ut compedibus coercendus, sævum blasphemis, jurgiis, & minis omnia complentem, qui irruenti mores non nisi ab humore cholericò incenso, prodire possunt, proin velut signa pathognomonica, demonstrant, Filium ipsâ detentum Maniâ. Quæ cum sit symptoma actionis animalis lætæ depravatæ, & quidem Principium facultatum, in cerebro residentium, afficitur autem secundum anteriorem & mediam regionem, cum imaginatrix & rationatrix, suum rite obire munus nequeant. Oportet igitur investigare causas, quæ centendæ vel internæ, vel externæ. Quoad internas esse possunt vel immediatæ, vel mediatæ. Quoad causam immediatam, alia esse nequit, quam calida & sicca intemperies in cerebro concepta. At quis modus generationis, ut ob hanc intemperiem, Patiens eò miseræ deveniat, ut tam ferox & indomitus evadat. Cum omnis actio immediate & principaliter à suâ dimanet facultate, hæc autem quoad suam Essentiam,

Kk

sentiam,

entiam, sit immutabilis, nulli alterationi obnoxia, necessum est, ut à re alienâ offendatur, dum à propriâ actione aberrat. Tota culpa consistit in spiritu animali, in quo velut subiecto ipsa facultas recepta hæret, eoque tanquam primario instrumento utitur, exin cum spiritus sit alterabilis, qui & calidus ac frigidus, opacus & lucidus reddi potest, contingit ut facultas diversimodè operetur, pro Natura & qualitate spiritus recipientis. Quare si accidat, ut spiritus ille, quoad primas qualitates frigidior ac siccior, quoad secundas opacior seu obscurior evadat, tum facultas animalis suas exercet operationes modo depravato cum mæore ac timore & quiete potius, quam motu: si verò spiritus quoad primas qualitates calidior ac siccior & magis igneus, quoad secundas pellucidior reddatur, facultas omnia peraget motu assiduo ac violento, & cum audaciâ ac temeritate, exin in affectu Maniacico quicquid agit præter Naturam, id contingit ratione spiritus calidioris & ignei effecti.

Quoad causas internas mediatas, quæ tomitem subministrantes, facultates corruerunt, aliæ haud existimandæ, quàm succi calidi, humores biliosi & atrabilarii, nonnihil denusti, spiritibus disturbandis ac distemperandis, inprimis accommodati, nec non intemperies calidior & siccior Epatis & venarum mese-

raicarum, illis generandis & accumulandis apta atque idonea. Quoad causas externas, quæ plurimum contulere ad saburram pravorum illorum humorum coacervandam, & Rationem de suo statu deturban-dam, mihi potiores videntur, dum Baccho indulgendo, vinis generosis in Alsatiâ in copiâ haustis, massa sanguinea inflammata, num fortassis more Juvenili, clandestinos in pectore foverit amores, qui reddunt amentes. Cum mihi ignotum quâ inprimis occasione Filius in malum illud præcipitatus, sed parùm refert, potius in eo elaborandum, quomodo ab istâ molestiâ liberari queat, cum in sat profundum delapsus puteum, haud curiosè sciscitandum, quomodo deciderit, quin magis intentos nos esse oportet, quamnam ratione extrahendus: utinam tantum mihi robur, ut aliquod levamentum præstare valeam, in revocandâ Ratione à *utroque ad xebor.*

Cum valdè arduum ac operosum videatur, malum illud eliminare, cum jam non amplius in *exib.* sed *est* constitutum, altiores defixerit radices, sat diu duravit: omnes atrabularii affectus, ob crassitiem & lentorem humorum & occultam quandam qualitatem *ro. talis* præferentem (more solani furiosi mentem evertentis) vix magno labore averruncari queant, benignioribus pharmacis non cedant, vehementioribus

bus non raro irriterentur ac exasperentur: ipsi ægri speritis salutaribus consiliis, suo tantum Genio indulgentes, in assumendis remediis valde sint refractarii, dum seiplos non cognoscant, sed corruptâ phantasiâ putent, se non insanire, sed sapientissimos esse, proin haud indigere medicinâ, prout etiam Filius tuus tibi persuadet, se sapientissimum, sanissimum & doctissimum, sed animus haud abjiciendus, quin præsidia medica expedienda, à summo Æsculapio benedictionem expectando. His præmissis jam me conferam ad medendi rationem. Humores biliosi & atrabilarii erunt exterminandi, & dyscrasia viscerum calidior, Epatis inprimis, cordis & cerebri ad vitam temperiem revocanda, per alterantia frigida qualitate dotata: Victus rationem Medico ordinatio committo præscribendam.

Quoad chirurgica, testatur experientia, complures Maniacos à primariis Medicis in cassum tractatos, ab Empiricis restitutos sectione aliquot venarum cum haud modicâ sanguinis depletione, Ab apertione venæ medianæ, ad cephalicam dextræ manûs & ipsius etiam frontis deveniendum. Cum Natura Filii sit sanguineo cholericâ venâ narium etiam inçidi & hæmorrhoidibus Hirudines applicari possunt magno cum profectu. Ad ichores pravos, qui foris item suppeditant, averten-

dos, probarem fontanellam in cruce dextro & brachio sinistro, quarum beneficio complures restitutos constat.

Quoad Pharmaceutica, cum Filius sit tam immorigerus, & obstinatus, si obtrudantur medicamenta in suavia & in majori dosi, pro suâ virili repugnabit. Si obedientiam præstaret, probarem syr. d. Elleb. n. Hier. rogadii forma Boli. flor. anrim. cum conf. ros. vel syr. Emeticum Angeli Sala.

Lap. atm. aut Laz. ritè præp. ʒo. aq. bug. loti. ʒb. vel ʒij. El. diacath. diascen. lax. a. ʒij. f. B. cum sac.

Quoad alterantia. Ad fervorem massæ sanguineæ contemperandum, plurimum adjumenti sperandum, à sero lact. capr. optimè depurati ad lb. 2. ʒ. cum: j. vel ʒib. syr. d. borag. per dies 15. continuando. Cum enim vim habeat abstergendi & nitrosâ qualitate alvum leniter subducendi, & biliosos humores dejiciendi, eximè mirificè Maniacis confert. Si renuat tantam copiam unâ vice haurire, posset exhiberi pro potu quotidiano, ad libitum, efficacius, si epithymum in sero decoctum.

Pro cerebri & cordis alteratione & confortatione, R. conf. fl. Ros. sylv. ʒj. bor. bugl. Nymph. an. ʒvi. lact. cum sac. condit. ʒib. myrob. Embl. condit. ʒij. sp. diamarg. fr. d. Gem. fr. an. ʒj. marg. præp. ʒb. conf. alker. Monspeli. ʒj. cum syr. pom.

Kk 2

redol.

redol. f. Elect. manè & vesperi Nuc. mosc. Si materiâ in cerebro intimius impacta conferet sternutatorium, ejus pisi mag. nar. attr. ℞. sem. nigell. R. Ell. n. præp. an. ℥j. ina. Galv. anthof. a. ʒß. mol. gr. ʒ. f. p. vel ex fol. Nocoti. cum ol. anil. præp. & flor. lil. conval. Cum Filius valdè inquietus & effrenis, ad ferociam remittendam, urget necessitas, confugere ad hypnotica & narcotica. Hoc præcellens, cujus usu vidi non semel ad se rediisse Maniacos, ℞. aq. ros. ʒviij. op. Theb. ʒß. cro. ʒß. M. lin. teola dupl. imb. & express. cal. fronti & tempor. aph. nares abiu. guttis etiam aliquot injectis.

Laud. op. cū magist. gr. ʒ. 4. cū conf. ros. vel f. pil. sæp. exh. syr. d. pap. ʒij. cum aq. bor. & lact. Ung. hypnotico tempore inung. ℞. ung. popul. alab. an. ʒij. op. theb. gr. ʒ. 9. M.

Penotus in phrenesi & Maniâ de prædicat hunc potum, ad stipulatur David Crusius, se isto experimento, præcedente purgatione ex flor. antimonii fixi quendam literatum phreneticum, & præter omnem spem reduxisse ad sanitatem mentis. ℞. Moschi. gr. 12. camph. gr. 20. aq. ros. rub. cum tinct. sant. rub. impræg. ʒvx. M. Capite deerso, madefiat linteam dupl. in hoc liquore, & tepidè per omnes capitis fucuras, applicetur, ubi resiccata fuerint, iterum imbibe, & per horas 24. applicationem continua. In Maniâ autem sapius &

calidius admovendum suadet Penotus. Quæso æquo ponderent judicio Medici præsentés, utrum illud præsidium, in tuo filio locum habere queat, posset si non magno cum emolumento, ad minus citra metum ullius damni fieri periculum.

Pro ablutione erurum, brachiorum & manuum ad somnum concili. ℞. fol. vitium, lact. viol. a. m. j. f. alicum, fl. Ros. viol. nymph. bug. a. in ʒ. cap. pap. 4. dec. in ʒ. aq.

Ritum mihi expressit ridiculum Idiotarum consilium, qui vanâ opinionione duce, sibi persuadent fore, ut Ratio corrupta possit redintegrari, adhibitis virgis & flagellis. O cæcas hominum mentes, Cum Anima Rationalis sit immaterialis & inalterabilis ejus Essentia, ac per se immutabilis, si à suâ Naturâ recedat & perperam discurrat, id contingit, quod illius domicilium, cerebrum, in quo suas exercet operationes, sit malè dispositum, & vitiosâ affectum intemperie. Quando Ratio ex suâ orbitantiâ dimota, plagis & flagris ad munia ritè obeunda, compelli queat, restitante *κακοπραγία* viscerum, & remanente *κακοπραγία*, quorum culpâ Ratio est corrupta. Tales consultores, qui insaniam insanendo curari posse existimant, mihi cum Cratone Medico Casareo, magis insanire videntur, quàm ipsi Maniaci. Etsi virgis casti ferociam, metu verberum, aliquandiu deponant, quietem simulent,

lent,

lent, & more ferarum cicurati appareant, non minus tamen brevi ad pristinos redeunt mores. Medici illos non irritandos, sed molliter tractandos, censent, quod ad iram provocati, dum animus excandescit & effervefeat, magis furibundi eva-

dant. Hæc mihi obvenere literis consignanda, faxit cælestis Æsculapius, ut exin aliquis ad filium fructus redundare queat, efficiatq; pro meo voto, quò mens sana revirescat in corpore sano.

CONSULTAT. X.

*De Orthopnæâ gravissimâ Dni. Præfæcti Isniensis, lethali
ad Dn. D. Emanuelelem Didymum Reip. Campodanensis Medicum.*

Non dubito, quin recenti adhuc teneas memoriâ meum in Patientis nostri cænaculo consultantes, quid opus sit factò, inambularem, cum inter cætera remedia, vinum chalybeatum per decem dies infundendum, esset propositum, asseruisse, magnum instare periculum, nè æger prius suffocetur, quam illud præparandum, parum abfuisse, quin hisce diebus vaticiniû illud adimpletum. Etenim à tuo statim discessu, per octiduum tam strenuè cum Morte colluctando, se exercuit, illius fauces præcludere annitente, ut verendum, ne brevi Naturâ succumbente, morbus ipsum penitus prosternat ac conficiat. Tam infaustum morbi decursum pridem prævidi, hæc cõjecturâ fretus, quod etiam ab optimis remediis, expectorationem promoventibus, & effectum ritè peragentibus (cum intra dies 14. patellam

crassorum & viscosorum phlegmatum, quotidie per os rejecerit,) symptomata non remissiora reddita, sed indices deteriora subsecuta, quæ extremam caloris naturalis imbecillitatem portendunt: cujus defectu, partes solidæ, alimentum subministratum nec concoquere, nec assimilare, nec ea, quæ ex vitiosâ digestionè resultant excrementa, per convenientes vias possunt expellere. Videntur pulmones & tota pectoris capacitas materiâ pituitosâ viscosâ repleta, ut nihil miri, si orthopnæâ infestare cæperit, jugiterque noctu imprimis affligat. Materia illa partim à capite & cerebro frigidiorè genita descendit, sed rationi magis consonum, humores serosos & indigestos, è venoso genere in Pulmones & pectoris regionem effundi, à malâ ventriculi & Epatis constitutione, pronatos.

Verè Hippocrates lib. 21. aphor.

Kk 3

40.

40. Raucedines & gravedines, in valde senibus coctionem non admittere. Galenus in comment. accenset etiam asthma, & alios affectus à crasso phlegmate oriundos. Exin cum Patiens noster excesserit annum 70. haud mirandum, etsi per expectorantia ingens phlegmaticorum humorum copia rejecta, orthopnæa tamen non remissior, sed acerbior, exin arguenda extrema caloris nativi debilitas, nullam debitam concoctionem peragentis, sed optima etiam cibaria in excrementicias superfuitates convertentis, hinc recens morbo suppeditatur fomentum. Sicut Æthna mons, in eructando igne

sua habet intervalla: ita orthopnæa sua phlegmata evomit, prout citius tardiusve nova succreverit materia, ad excretionem stimulans, & sic in infinitum labor noster inanis foret, in procurandâ phlegmatis mundificatione, cum indies alia materia accumulata, affluat. At cum calor naturalis concoctionis effector, in tam senili corpore, valde labefactatus, in integrum restitui nequeat, nec excrementorum proventus impediri valeat, nihil amplius spei in humanis præidiis relictam animadverto, quin æger brevi à morte abtipiendus, cujus jam Nuncii videntur præfocibus præstolari, ipsum advocaturi,

CONSULTAT. XI.

*De Affectu sinistri Renis calculoso & Lienis obstructionibus, ad
primarium Medicum cujusdam Reip. Imperialis, quatuor
Medicorum discrepantes opiniones.*

Quam arduum ac difficile de morbis abstrusis ac reconditis existat iudicium, ipsa Experientia contestatur, dum Medici quantumvis sublimi ingenio dotati, acrique iudicio præditi, de unius ejusdemque ægri affectibus sepius magis patulis quam iste, quo Patiens noster affligitur, sese ostentent morbus, non raro è diametro pugnantes ac discrepantes in medium adferunt sententias suas quilibet accommodatis rationibus

suffuleientes ac corroborantes. Quod & in casu N. contingere afolet. Nonnulli Medici morbum in Liene suam habere residentiam asseverant, alij Epatis & venarum meseraicarum obstructionibus culpam imputant, quidam Reni sinistro omine vitium assignant. Nostra medica facultas, non videtur esse Geometria, quæ firmis ac immotis semper argumentis, sua themata demonstrare valeat, quin majori ex parte conjecturis nitatur sat ambiguus, Dædalus
opus

opus videtur, qui nos ex tam intricato Labyrintho extricare ac expedire sciat. Pro virili adnitatur, utrum Gordonium istum nodum, aliquo modo liceat resolvere. Quod si non fuero affectus, nec clavum attigero, ad minus non culpandus, dum tibi expectanti gratificari, & Patientis desiderio satisfacere, moremque gerere studui. Offeritur casus difficilis, anceps ac varius, ut existimem, non unius sortis symptomatis agrum nostrum infestari, sed complicatos adesse affectus, & noxam tum in sinistro Rene habere, tum in Liene conquiescere. Quoad Renem, siquidem res ita comparata, prout tuis in literis consignatum, quod fuerit urina cruenta & non raro purulenta observata, exin haud levis conjectura, Renem sinistram (cum eo loci dolor molestus) exulceratum: ubi namque pus, ibi consistit ulcus. Dn. Parens tuus in suo scripto mihi ad dijudicandum transmissio, Renem sinistram calidam affectum intemperie, & ob ejus imbecillitatem, laesam facultate retentrice, urinam reddi sanguineam & illius substantiam corruptam, nullis istius corruptelae causis annexis, quae singula, propter temporis angustiam, ad amissim examinare haud licet, paucis saltem attingam. Si genuina causa urinae cruentae imbecillitati facultatis, Renis sinistri, retentricis foret assignanda, nullus vel levis tantum dolor

concitaretur: aut insignis praesto est. Accedit, quod corpus pridem (cum malum chronicum) contabuisse, atque aeger *ivragex* ac robustus permansit, quin & illud suffragatur, quod saepius excernatur urina purulenta. Ergo culpa talis urinae non erit imputanda imbecillitati Renis retentricis, quin potius exin arguendum, exulcerationem alicubi concitatam, cum autem dolor in Rene sinistro haud levem molestiam exhibeat, ergo hic delitescet anguis in herba. Utrum autem a calculo, vel falsis acrioribus humoribus erosio vel exulceratio prodierit, haud liquet. Si ab acrimonia humorum malum illud exortum, cum per 12. annos durarit, corpus tunc dudum, vel ad minus Ren in carunculas fuisset resolutus. Accedit, quod sponte dum aeger quiescit, talis urina non profuat, sed tum demum prodeat, quocumque modo corpore exagitato. Exin haud levis suspicio emergit seseque prodit calculi praesentia, qui sua aspredine venas arrodens ac vellicans, sanguinem elicit. Quod autem Lien non sit immunis ab omni culpa, ita declarari potest. In eo tecum sentio, D. V. haud recte statuere, dum Lienem excludit, & omnia symptomata obstructionibus epatis & venarum meseraicarum, assignat. In hoc autem dubito, utrum dolor musculo transverso, cui Lien subjacet, & distortio attribuenda, dum
flatus

flatus se in illum insinuare soliti. Sed cum referas latus affectum semper contractum & concayum mansisse, per plures annos, exin in eam descendo sententiam, ut statuam, causam primariam non hærere in musculo externo, sed contineri in vasis Lienis insertis & membranis vicinis, quæ dum replentur crassis humoribus, secundum latitudinem extenduntur, secundum longitudinem autem abbreviantur, & ita Lien retrahitur & per consensum etiam viciniore annexe partes, subsequuntur, ut erectus stare nequeat, haud secus, ac vasa uterina crassis humoribus facta, uterum distorquent, ad latus dextrum, vel sinistrum, sursum vel deorsum agitantia, pro ratione diversitatis veterum & ligamentorum repletorum. Id luculenter comprobare videtur, quod aliquot annorum spacio, sinistrum hypochondrium perseverarit contractum. Ergo non flatulenta, sed corpulenta materia, fixa ac stabilis, crassa ac viscida excrementa pituitosa, vel melancholica, vera causa reputanda. Idem demonstrare licet, quod reiteratis purgantibus, crassis humoribus

exterminatis, & venis distentis exoneratis, latus affectum, parti sanæ æquale redditum & planum. Cum igitur ex relatis constet, complicatos affectus præsentet, nunc dispendium, quibus præsidiorum generibus, succurrendum. Ren exulceratus requirit modicè abstergentia, exiccantia & consolidantia, calculus ad se exigendum, efflagitat attenuantia, Lien cum venis melaëraicis obstructus, exoptulat deopilantia. Cum æger sit opulentus, nec ullis parere sumptibus constituerit, ad recuperandam valetudinem perditam, ne nimis pharmacorum copia ipsi molestiam ac fastidium pariamus, suaderem, ut quamprimum, corpore prius probè evacuato, in acidulas Grisebacenses, ablegaretur, quæ cum præ cæteris mineralibus copioso chalybe consent, ad Renem exulceratum emundandum, calculos, si qui infederint, exturbandos, & interanea viscera omnia ab obstructionibus liberanda ac expedienda, in primis salutares censenda. Faxit Deus O. M. ut omnia ex voto succedant.

CONSULTAT. XII.

Pro Viro literato Primario peregrino, variis Symptomatis subiecto.

Affectus tuus chronicus diligentem efflagitat causarum morbificarum disquisitionem, ac commodatorum remediorum investi-

vestigationem, siquidem Lernaam, istam hydram, Ergastulum tuum oblidentem, & conquassantem, eliminare sat diu constituerimus. De Aristotele Alianis refert, cum adversa affligeretur valetudine, & Medicus advocatus, non praevio de morbi genere discursu, ipsum curare tentaret, ita fuerit affatus: Ne me velut bubulcum suscipias curandum, quin prius de causa morbi edisseras, tum me magis morigerum, & tuis praeceptis obsequentiorum reddes. Ne idem mihi eveniat, priusquam medendi modum proponam, de causis symptomatum, tibi molestiam exhibentium, tecum non nihil conferam. Sunt autem praecipua sequentia. Insensibilitas occipitii & cervicis; memoria imbecillitas: ventriculi diminuta concoctio cum appetitu languido: stupor & frigus pedum. Quae cuncta mala ex frigida ac humida cerebri & ventriculi intemperie scaturiunt. Cum tibi obtigerit ventriculus iusto frigidior cibaria assumpta, probe concoquere non potest, sed chylo crudiore ac indigesto relicto, a venis melaeraicis seu bajulis, ad Epar sanguificationis tabernam delato, laudabilis exin sanguis progenerari nequit, (siquidem prioris concoctionis errata a posteriori emendare ac corrigere, haud fas,) sed crudior emergit, pituite qualitatem referens. In ventriculo igitur frigidior,

concoctione labefactata, cum resultent excrementa phlegmatica, quae si otificium illius oblidant, appetitum remorantur, suctionis sensum impediunt: & cum cerebrum frigidum itidem dyscrasia dotata, & sanguinem jam antea vitio ventriculi & Epatis crudiorum genitum, sibi pro nutritione demandatum, assimilare nequeat, exin humores pituitosi alendo cerebro inepti colliguntur, eos facultas expultrix molestiam inde percipiens, aliud abjicere laborat. si ista materia ad cerebellum praecipitata, memoriam violat: si ad nervos cervicis devoluta, cutem insensibilem efficit: si per spinalem medullam ad infimas vertebrae & nervos exin derivatos, amandata, eos opplens, ne liber transitus spiritibus animalibus pateat, stuporem pedibus inducit.

Et si vero ista symptomata sat diu perseveraverint, non tam in *extremis* quam *in consistentia*, ut verendum ne expugnata difficilia: sed cum ex te cognorim, nullam legitimam curam adhibitam, quin passim modo ab hoc modo ab illo Medico quidpiam pharmaci emendicaris, nullam in assumendis remediis constantiam praestans, haud omnis spes abjicienda, quin si obsecutus fueris sanis consiliis, & necessarios sumptus impenderis, vindicari queas in meliorem statum.

Quoad methodum medendi, hu-
L I more

mores pituitosi evacuandi, per phlegmagoga: cerebrum & ventriculus cum nervoso genere, calefacienda & exiccanda. Ad istos scopos complendos, sequentia medicamenta cenſeo proficua. Primo pilula cephalica, deglutienda, phlegma è capite imprimis deturbantes. ℞. M. pil. coch. aur. ſ. quib. a. ℥j. Extr. cathol. Theo. gr. vi. cum aq. beton. ſ. p. 27. Octidui ſpacio poſt vinum medicatum uſurpandum. ℞. R. Enul. ireos Flor. fanic. a. ℥ij. herb. beton. hyſſ. ſtæch. Arab. ſalv. anth. meliſſ. card. bened. a. p. i. ſol. ſen. ſ. ſ. 3x. Agar. rec. tro. ℥ij. Turb. al. Gumm. ℥ij. Mech. a. ℥iſſ. crem. Tart. ℥iſſ. dactil. Jujub. a. ℥ſſ. gal. min. ℥j. cum ſindon. al. ſ. ſac. Infund. in menſ. i. vini Neccar. vel quod melius exiſtimarem, in menſ. hydromel. alternis matutinis quart. dimidium ante prandium haurias. Pro cerebro corroborando, in diluculo ſumas Nuc. muſc. mag. de ſeq. condito. ℞. Conf. ſ. major. ſalv. a. ℥vi. ſtæch. Arab. beton. anth. a. ℥ſſ. myrob. Embl. condit. chebul. condit. a. ij. Nuc. muſc. condit. ℥ij. cort. citr. condit. ℥ij. ſp. diamb. diamof. dul. a. ℥ij. diaplir. cum maſ. ℥ſſ. dianth. ℥j. cum ſyr. conſerv. Nuc. muſc. ſ. El. molle. Vel ſi acceptius in formâ ſolidâ. ℞. Sp. diamb. diamof. dul. diaplir. cum moſ. a. ℥ij. conſect. alker. ℥ſſ. ol. ſtill. Nuc. muſc. gr. vi. ol. ſucc. rectif. gr. 4. ſac. ſin. diſ. in

aq. lavend. & ceraſ. nig. diſſ. ℥iij. ſ. conſin Rot. Alternis matutinis inungatur occiput & cervix iſto Balſ. ℞. Balſ. major. ſucc. an. ℥j. ol. Nuc. muſc. expreſſ. ℥iij. ol. ſtill. ſalv. caryo. a. g. 4. moſ. ambr. a. gr. 3. M. Geſtes cucupham capiti impoſ. ℞. Fl. ma. ſalv. ſtæch. ar. anth. a. p. i. lig. alo. ℥j. caryo. ℥iij. ſucc. alb. vernicis a. ℥j. ſtyr. calam. ℥ſſ. tro. Gall. muſc. ℥ſſ. cum ſindon. rub. & modico goſſipio interpaſſ. ſ. cuc. forma rotunda.

Pro cervicis & occipitii ſtupore abigendo, placeret ol. myrrhæ & ol. Gumm. ammon. quæ pulv. indantur alb. ovi. per coctionem indurato, in cellâ reſoſita, in liquorem diſſolv. quo partes illæ inungantur.

Pro ventriculo confortando iſte Balſ. vultum conferret. ℞. Balſ. fanic. ℥ij. ol. ſtill. macis g. 3. M. fab. major. mag. in juſc. Gall. Exterius apl. ℞. Gumm. Tacan. ladan. El. a. ℥vi. diſſ. & ext. alutæ ſ. cer. ſtom. obduc. ſindan. rub.

Si malum tam contumax hiſce non cederet ad decoctum ligni ſancti cum portione ſaſſafras erit conſugiendum. Etenim ad calefaciendum & exiccandum cerebrum & ventriculum, omnes excrementitias ſuperfluitates abſumendas, nervos obſtructos reſerandos, non videtur accommodatius præſidium. Siquidem capite ceu fonte ac metropoli pituitolorum humorum exiccato, non

non amplius in partes subjectas de-
 scensus continget. Ventriculo ad
euuagorlas revocato, exactior succedet
 alimentorum ingestorum elaboratio:
 in Epate laudabilior emerget
 sanguificatio: & post commodior
 etiam omnium membrorum nutritio,
 & integrior sanitatis status subsequetur.
 Vel si Genius tuus à curâ sudoriferâ
 alienas, à Thermis ferinis eundem
 effectum sperare licebit, quod
 ablegandus. Huius adjungere oportet
 convenientem victus rationem,
 observandus ordo, modus, tempus,
 qualitas, quantitas in cibo & potu:
 aëre, somno & vigiliâ, motu & quiete:
 animi affectibus & persfluitatum
 excretionē.

Ut à cibo & potu exordiar, à generosis
 & caput impetentibus vinis abstineas,
 quorum vapores in cerebrum sublatis,
 visû narcoticâ, id debilitant & defluxionibus
 fomentum suppeditant. Caveas à cibis
 difficilis concoctionis & crassi succi,
 in hac classe censenda caro bubula,
 suilla, sale condita & fumo indurata,
 aves palustres. Intermittenda legumina,
 olera, fructus, pisces & lacticia.

Utendum cibus boni succi & facilis
 digestionis qualis caro vitulina, hædina,
 bovina junior: ex volatiliis genere,
 capones, Gallinæ juniores, pulli galli,
 perdices, aves montanæ, assâ potius,
 quam elixa competunt, & aromatibus
 condita. Panis fer-

mentatus & benè elaboratus. Potus sit
 vinû Neccar. vel Rhenanum Enulatum
 absinth. Cœna sit parciôr, nec edendum,
 nî priore coctio- ne absolutâ. Ubi enim
 multi adsunt crudi humores, nullâ
 aliâ ratione melius, quàm abstinentiâ,
 possunt evinici ac superati, calore
 naturali expedito, nec ciborum copia
 gravato & à concoquendi munere
 avocato. Recorderis igitur, sanitatis
 conservandę & morbosâ dispositionis
 propulsandę omnium optimam esse
 regulam, ab Hippocr. 6. Epid. inculcatam:
 sanitatis studium esse, non satiari
 cibis, & impigrum esse ad labores:
 nec unâ vice plura & varia fercula
 ingerenda, quę quantoperè turbent
 coctionem, calore nativo nequeunte
 elaborare tot ac tanta miscellaneâ,
 etiam optimâ corporis constitutione
 aotati, nedum valetudinarii, quotidie
 experiuntur, cum & in ollâ igni
 appositâ, & diversis edulis repletâ,
 inæqualis contingat coctio, aliis
 deustis, nonnullis corruptis, quibusdam
 crudis permanentibus. Danda opera,
 ne aëris admittas excessum Aquilonaris
 constitutio exprimendo humores, Australis
 autem humectando & replendo, eerebro
 officit. Somnus diurnus pomeridianus
 intermittendus. Exercitium moderatum,
 stomacho vacuo, excrementis alvi &
 vesicæ prius emissis, probandum,
 Exin calor naturalis

turalis sopitus, ad actiones obeun-
das excitatur & vegetior redditur,
cujus beneficio post crudi humores
melius digeruntur, & omnes super-
fluitates in habitu corporis haren-
tes, facilius discutiuntur. Quoad
animi pathemata, ira, tristitia & ni-
mia cura, ad transmarinas usque in-
fulas relegandæ, quod cor vitalis fa-
cultatis fontem & cerebrum Ratio-
nis sedem, magnoperè violent, calo-
rem & spiritus, in quibus omnium
membrorum robur consistit, resol-
vendo. Hancee vitæ gubernandæ
normam si observaveris, indubium,
quin multò cum minori molestia
residuos vitæ dies à S. D. consti-
tutos transigere valeas, cujus
Excubiis Tutelaribus
committo.

Finis Consultationum.

D. AV-